

Uradni list

Evropske unije

C 417

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 58

15. december 2015

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

RESOLUCIJE

Svet

2015/C 417/01	Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za mladino za obdobje 2016–2018	1
2015/C 417/02	Resolucija Sveta o spodbujanju politične participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi	10

IV Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Svet

2015/C 417/03	Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018)	17
2015/C 417/04	Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) – Nove prednostne naloge za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju	25
2015/C 417/05	Sklepi Sveta o zmanjšanju osipa in spodbujanju šolskega uspeha	36
2015/C 417/06	Sklepi Sveta o kulturi v zunanjih odnosih EU s poudarkom na kulturi v razvojnem sodelovanju	41

SL

2015/C 417/07	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spremembi delovnega načrta za področje kulture (2015–2018) v zvezi s prednostno nalogo o medkulturnem dialogu	44
2015/C 417/08	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o pregledu Resolucije iz leta 2011 o zastopanju držav članic EU v odboru Svetovne protidopinške agencije (WADA) ter usklajevanju stališč EU in njenih držav članic pred srečanju WADA	45
2015/C 417/09	Sklepi Sveta o spodbujanju motoričnih spretnosti otrok ter telesnih in športnih dejavnosti za otroke	46

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

SVET

Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za mladino za obdobje 2016–2018

(2015/C 417/01)

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC –

I. UVOD

1. PRIZNAVAJO, da kriza po sprejetju Resolucije o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018) in Delovnega načrta EU za mladino za obdobje 2014–2015 še naprej močno in nesorazmerno vpliva na mlade v Evropi in na njihov prehod v odraslost.
2. PRIZNAVAJO, da je za ustrezno reševanje teh izzivov potrebno okrepljeno medsektorsko sodelovanje na mladinskem področju na ravni EU.
3. SO SEZNANJENI z namero Evropske komisije, da bo v sklopu strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018) ter delovnega načrta EU za šport (2014–2017) in delovnega načrta za kulturo (2015–2018) prednostno obravnavala boj proti radikalizaciji in marginalizaciji mladine ter spodbujanje vključevanja mladih v socialno, kulturno in državljansko življenje ⁽¹⁾.
4. SO SEZNANJENI s poročilom EU o mladih za leto 2015 ⁽²⁾, ki sta ga skupaj pripravila Svet in Komisija, zlasti oddelka 5 „Nadaljnje sodelovanje mladih v EU“.

Zato se STRINJAJO, da se določi 36-mesečni delovni načrt EU za mladino za obdobje od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2018, v katerem se določi ukrepanje držav članic in Komisije, in na ta način podpre izvajanje prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018).

II. NAČELA

5. MENIJO, da bi moral biti delovni načrt pripravljen v skladu z vodilnimi načeli, navedenimi v nadaljevanju, pri tem pa bi bilo treba upoštevati subsidiarnost. Delovni načrt bi moral:
 - temeljiti na rezultatih prejšnjega delovnega načrta za mladino (2014–2015),
 - zagotoviti spodbudo za delo na mladinskem področju na ravni EU oziroma ga postaviti v ospredje, kot je ustrezno,
 - z medsektorskim sodelovanjem zagotoviti ozaveščenost o specifičnih vprašanjih, s katerimi se spoprijemajo mladi, na drugih področjih politik EU,
 - prispevati k uresničitvi najpomembnejših prednostnih nalog agend varnostne, ekonomske in socialne politike EU,
 - prispevati k mladinski politiki, ki bo temeljila na znanju in dokazih,

⁽¹⁾ COM(2015) 185 final.

⁽²⁾ Dok. 13635/15.

- ostati prožen instrument, ki bo pravočasno omogočil ustrezne odzive na spreminjajoče se razmere v politiki,
 - spodbujati sodelovanje in usklajen pristop med državami članicami in Komisijo, da bi lahko ustvarile dodano vrednost pri prednostnih temah iz točke 6 (glej v nadaljevanju),
 - izkoristiti medsebojno dopolnjevanje s programom Erasmus+, med drugim s prispevanjem k določitvi prednostnih nalog, specifičnih za mladinsko področje, v letnem delovnem programu Erasmus+,
 - prek posvetovalnih postopkov vključevati mlade, s čimer bi zagotovili, da bodo v delovnem načrtu obravnavane teme, ki so zanje pomembne.
6. SE STRINJAJO, da bi morale države članice in Komisija v obdobju, ki ga pokriva ta delovni načrt, tj. do konca leta 2018, glede na trenutne razmere v okviru sodelovanja na ravni EU prednostno obravnavati v nadaljevanju navedene teme.

V skladu s prednostnimi nalogami iz skupnega poročila o mladih za leto 2015 so cilji krepitve mladinskega dela in medsektorskega sodelovanja:

- A. večja socialna vključenost vseh mladih, ob upoštevanju temeljnih evropskih vrednot;
 - B. večja udeležba vseh mladih v demokratičnem in državljanskem življenju v Evropi;
 - C. lažji prehod mladih iz mladosti v odraslost, zlasti pri vključevanju na trg dela;
 - D. podpora zdravju in dobremu počutju mladih, tudi duševnemu zdravju;
 - E. pomoč pri reševanju izzivov in izkoriščanju priložnosti, ki jih digitalna doba predstavlja za mladinsko politiko, mladinsko delo in mlade;
 - F. pomoč pri odzivanju na priložnosti in izzive, ki se pojavljajo ob vse večjem številu mladih migrantov in beguncev v Evropski uniji.
7. SE STRINJAJO, da so ciljna skupina ukrepov držav članic in Komisije iz Priloge I vsi mladi, vendar bo posebna pozornost namenjena naslednjim skupinam:
- mladim, ki jim grozi odrinjenost na rob družbe,
 - mladim, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo,
 - mladim iz priseljskih družin, tudi novo prispelim priseljencem in mladim beguncem.
8. SE STRINJAJO, da lahko Svet ta delovni načrt revidira glede na dosežene rezultate in razvoj politike na ravni EU;
9. SE STRINJAJO s seznamom konkretnih ukrepov v skladu z navedenimi prednostnimi temami in časovnim načrtom za njihovo izvajanje iz Priloge I.

III. DELOVNE METODE IN STRUKTURE

10. PRIZNAVAJO,

da je treba okrepiti vključevanje vidika mladih in ciljno naravnano medsektorsko sodelovanje v Svetu ter tako zagotoviti, da se pri oblikovanju politik na vseh zadevnih področjih upoštevajo ambicije, položaj in potrebe mladih, kadar je le mogoče.

11. SE STRINJAJO o naslednjem:

- izvajanje tega delovnega načrta se po potrebi podkrepi z naslednjimi delovnimi metodami: odprto metodo koordinacije, kot je bila dogovorjena v prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine, ter zlasti z oblikovanjem politik, ki bo temeljilo na znanju in dokazih, strokovnimi skupinami, dejavnostmi vzajemnega učenja, medsebojnimi strokovnimi pregledi, raziskavami, konferencami, seminarji, razširjanjem ugotovitev, neformalnim forumom s predstavniki mladih, sestanki generalnih direktorjev za mladino in strukturalnim dialogom z mladimi,

- pri vseh metodah, tudi strokovnih skupinah, bo poudarek na prednostnih temah iz točke 6 oddelka II ter na ukrepih in ciljnih datumih iz Priloge I. Ukrepe iz Priloge I lahko glede na dosežene rezultate in razvoj politik na ravni EU revidirajo Svet in predstavniki vlad držav članic, ki se sestanejo v okviru Sveta,
- načela, povezana s sestavo in delovanjem strokovnih skupin, so določena v Prilogi II,
- v zvezi s pravico mladih do sodelovanja pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju politik, ki jih zadevajo, bodo posvetovalni postopki mladim omogočili, da se vključijo v razpravo o prednostnih temah tega delovnega načrta,
- na neformalnih sestankih generalnih direktorjev za mladino se obravnavajo strateška vprašanja, povezana s tem delovnim načrtom, pa tudi širše z mladinsko politiko EU,
- Svet in Komisija bosta v prvi polovici leta 2018 ovrednotila izvajanje tega delovnega načrta na podlagi skupne ocene njegovega izvajanja, ki bo opravljena v okviru poročila EU o mladih.

12. GLEDE NA NAVEDENO POZIVAJO

države članice in Komisijo, naj za obdobje izvajanja tega delovnega načrta oblikujejo strokovne skupine za naslednje teme:

- opredelitev posebnega prispevka mladinskega dela, pa tudi neformalnega in priložnostnega učenja k
 - (a) spodbujanju aktivnega državljanstva in udeležbe mladih v raznolikih in strpnih družbah ter preprečevanju marginalizacije in radikalizacije, ki lahko privedeta do nasilnega vedenja;
 - (b) pomoč pri odzivanju na priložnosti in izzive, ki se pojavljajo ob vse večjem številu mladih migrantov in beguncev v Evropski uniji,
- obravnavanje tveganj, priložnosti in posledic digitalizacije za mlade, mladinsko delo in mladinsko politiko.

IV. UKREPI

13. POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

- ob podpori Komisije sodelujejo med seboj in pri tem uporabijo delovne metode iz te resolucije,
- na podlagi sklepov Sveta o „čim boljši izrabi možnosti v okviru mladinske politike pri uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020“ še naprej spodbujajo dejavno vlogo ministrstev za mladino pri oblikovanju nacionalnih politik v zvezi s strategijo Evropa 2020 in evropskim semestrom,
- pri oblikovanju politik na nacionalni in regionalni ravni po potrebi upoštevajo prenovljeni okvir za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018) in ta delovni načrt,
- obveščajo ustrezne organe, mlade in mladinske organizacije o napredku pri izvajanju delovnega načrta EU za mladino, da bi zagotovili ustreznost in prepoznavnost dejavnosti.

14. POZIVAJO PREDSEDSTVA SVETA, NAJ:

- na podlagi rezultatov vmesnega pregleda strategije EU za mlade razmislijo o ustreznem nadaljnjem ukrepanju,
- pri oblikovanju programa v okviru trojke predsedstev upoštevajo prednostne teme iz delovnega načrta EU,
- Delovno skupino Sveta za mladino obveščajo o delu, opravljenem v drugih pripravljalnih telesih Sveta, ki neposredno ali posredno vpliva na mlade ali mladinsko politiko,
- v okviru trojke predsedstev upoštevajo elemente prejšnjega delovnega načrta (2014–2015), ki niso bili uresničeni,
- razmislijo, da bi po koncu 36-mesečnega obdobja, ki ga pokriva ta resolucija, na podlagi ocene in vrednotenja iz točke 11 predlagala nov delovni načrt,

- poskrbijo, da bodo imele države članice in deležniki z mladinskega področja možnost razpravljati o prihodnosti evropskega sodelovanja na mladinskem področju po letu 2018,
- predlagajo generalnim direktorjem za mladino, da na svojih običajnih neformalnih sestankih razpravljajo o rezultatih, doseženih na podlagi delovnega načrta, in jih upoštevajo, po potrebi organizirajo izredne skupne medsektorske sestanke generalnih direktorjev, z rezultati seznanijo širok krog ljudi ter prispevajo k oceni izvajanja delovnega načrta EU za mladino.

15. POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

- z izvajanjem programa *Erasmus+*, ki je eden od ključnih elementov razvoja kakovostnega mladinskega dela v Evropi, podpirajo usposabljanje mladinskih delavcev in razvoj mladinskega dela,
- podpira države članice pri izvajanju tega delovnega načrta, zlasti ukrepov iz priloge, in z njimi sodeluje,
- seznani države članice s trenutnimi ali načrtovanimi pobudami in raziskavami na področju mladinske politike EU in drugih zadevnih področjih politik, ki vplivajo na mlade, ter o zadevnem razvoju dogodkov v Komisiji,
- se redno posvetuje z deležniki na evropski ravni, tudi civilno družbo in predstavniki mladih, in jih obvešča o napredku pri uresničevanju delovnega načrta, da bi zagotovila ustreznost in prepoznavnost dejavnosti,
- spodbuja ozaveščanje o medsebojnem dopolnjevanju programov EU, pa tudi sodelovanje z drugimi mednarodnimi organizacijami, kot je Svet Evrope.

16. POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB SPOŠTOVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

- še naprej tesno sodelujejo na strokovni ravni v skladu s prilogama I in II te resolucije,
 - upoštevajo prednostne naloge tega delovnega načrta pri pripravi letnega delovnega programa *Erasmus+* na mladinskem področju, med drugim glede splošnih ciljev letnega delovnega programa *Erasmus+*, sporazuma o partnerstvu s Svetom Evrope in mladinske spletne platforme wiki,
 - spodbujajo druge sektorje k upoštevanju mladinske razsežnosti pri oblikovanju, izvajanju in vrednotenju politik in ukrepov na drugih področjih politik, s posebnim poudarkom na zagotavljanju zgodnje in učinkovite vključitve mladinske razsežnosti v proces razvoja politike,
 - spodbujajo večje priznavanje prispevka mladinskih politik k splošnim ciljem evropskih politik, ki zadevajo mlade, saj imajo pozitivne učinke na aktivno državljanstvo, zaposlovanje, socialno vključenost, kulturo in inovacije, izobraževanje in usposabljanje ter zdravje in dobro počutje.
-

PRILOGA I

Ukrepi, instrumenti in roki glede na prednostne teme

Ukrepi glede na prednostne teme

Delovna metoda/instrument	Rezultat in ciljni datum	Koda
Prednostna naloga A: večja socialna vključenost vseh mladih, ob upoštevanju temeljnih evropskih vrednot		
Svet in pripravljalna telesa vloga mladinskega sektorja pri preprečevanju nasilne radikalizacije	prva polovica leta 2016 (morda) razprava v Svetu	A1
oblikovanje politik, ki temelji na znanju in dokazih raziskava Komisije o kakovostnih sistemih in okvirih mladinskega dela v Evropski uniji	druga polovica leta 2016 priročnik za izvajanje	A2
strukturirani dialog/Svet in pripravljalna telesa „Ključne življenjske veščine in kompetence mladih v raznoliki, povezani in vključujoči Evropi za aktivno udeležbo v skupnosti in poklicu“	prva polovica leta 2017 (morda) resolucija Sveta	A3
Prednostna naloga B: večja udeležba vseh mladih v demokratičnem in državljskem življenju v Evropi		
strokovna skupina opredelitev posebnega prispevka mladinskega dela, pa tudi neformalnega in priložnostnega učenja k spodbujanju aktivnega državljanstva in udeležbe mladih v raznolikih in strpnih družbah ter preprečevanju marginalizacije in radikalizacije, ki lahko privedeta do nasilnega vedenja	prva polovica leta 2017 — poročilo — (morda) sklepi Sveta	B1
oblikovanje politik, ki temelji na znanju in dokazih raziskava Komisije o učinkih nadnacionalnega prostovoljstva v okviru Evropske prostovoljne službe	prva polovica leta 2017 — poročilo — (morda) sklepi Sveta kot odgovor na raziskavo	B2
seminar za oblikovalce mladinske in športne politike „Demokracija, mladi in šport – medsektorski pristopi za aktivno udeležbo in vključevanje mladih v državljansko in demokratično življenje prek športa“	druga polovica leta 2017 poročilo o seminarju z najboljšimi praksami in priporočili v zvezi s tem, kako lahko medsektorski pristopi, ki povezujejo mlade in šport, med mladimi spodbujajo demokratične vrednote in državljansko udejstvovanje	B3

Delovna metoda/instrument	Rezultat in ciljni datum	Koda
Prednostna naloga C: lažji prehod mladih iz mladosti v odraslost, zlasti pri vključevanju na trg dela		
vzajemno učenje med državami članicami in Komisijo/generalni direktorji „Mladinsko delo kot priznано orodje z dodano vrednostjo za medsektorsko sodelovanje pri podpiranju mladih pri prehodu v odraslost in svet dela“	druga polovica leta 2017 poročilo o najboljših praksah in priporočilih v zvezi z mladinskim delom kot priznanim orodjem z dodano vrednostjo za medsektorsko sodelovanje pri podpiranju mladih pri prehodu v odraslost in svet dela	C1
oblikovanje politik, ki temelji na znanju in dokazih raziskava Komisije o mladinskem delu in podjetništvu med mladimi	druga polovica leta 2017: — poročilo — (morda) sklepi Sveta kot odgovor na raziskavo	C2
Prednostna naloga D: podpora zdravju in dobremu počutju mladih, tudi duševnemu zdravju		
Svet in pripravljalna telesa medsektorsko sodelovanje pri udeležbi, da bi spodbujali zdravje in dobro počutje mladih pri prehodu v odraslost, zlasti mladih, ki imajo težave z duševnim zdravjem ⁽¹⁾ , pogosto v povezavi s prehodom v odraslost; poudarjanje njihovega potencialnega prispevka skupnosti, namesto njihovih težav	(a) prva polovica leta 2016 (morda) sklepi Sveta	D1
	(b) druga polovica leta 2017 medsektorsko vzajemno učenje med državami članicami	D2
Prednostna naloga E: pomoč pri reševanju izzivov in izkoriščanju priložnosti, ki jih digitalna doba predstavlja za mladinsko politiko, mladinsko delo in mlade		
Svet in pripravljalna telesa novi pristopi v mladinskem delu, da bi v kar največji meri razvili potencial in talent mladih in njihovo vključevanje v družbo; poudarek bo na novih, sodobnih in privlačnih načinih mladinskega dela, tudi mladinskem delu na spletu, da bi upoštevali nove trende v življenju mladih, in na ozaveščanju o mladinskem delu, da bi k tem dejavnostim pritegnili več mladih	druga polovica leta 2016 (morda) sklepi Sveta	E1
vzajemno učenje nove prakse v mladinskem delu in povečanje privlačnosti mladinskega dela za mlade	prva polovica leta 2017 poročilo o obstoječih praksah, ki odražajo trende in priporočila o izvajanju v vsakodnevem mladinskem delu	E2

⁽¹⁾ To vključuje resne in pogoste duševne motnje, psihično stisko in (začasno) porušeno duševno ravnovesje v času prelomnih življenjskih izzivov ali kriz.

Delovna metoda/instrument	Rezultat in ciljni datum	Koda
strokovna skupina „Tveganja, priložnosti in posledice digitalizacije za mlade, mladinsko delo in mladinsko politiko“	druga polovica leta 2017 poročilo strokovne skupine	E3
oblikovanje politik, ki temelji na znanju in dokazih raziskava Komisije o učinku interneta in družbenih medijev na udeležbo mladih in mladinsko delo	prva polovica leta 2018 poročilo	E4
Svet in pripravljalna telesa razvoj inovativnih metod v mladinskem delu, tudi digitalnih orodij, da bi bolje (tj. učinkoviteje, pametneje in ustrežneje) zadostili potrebam in ambicijam mladih in da bi spodbujali medsektorsko sodelovanje	prva polovica leta 2018 (morda) sklepi Sveta, med drugim kot odgovor na ukrepa E3 in E4	E5
<i>Prednostna naloga F:</i> pomoč pri odzivanju na priložnosti in izzive, ki se pojavljajo ob vse večjem številu mladih migrantov in beguncev v Evropski uniji		
strokovna skupina opredelitev posebnega prispevka mladinskega dela, pa tudi neformalnega in priložnostnega učenja k odzivanju na priložnosti in izzive, ki se pojavljajo ob vse večjem številu mladih migrantov in beguncev v Evropski uniji	druga polovica leta 2018 — poročilo — (morda) sklepi Sveta kot odgovor na poročilo	F1

Drugo			
Tema	Instrument/ukrep	Rezultat in ciljni datum	
strategija EU za mlade	vzajemno učenje a. predlog Komisije za prožen okvir	prva polovica leta 2016 določitev prožnega okvira za dejavnosti vzajemnega učenja	O1
	oblikovanje politik, ki temelji na znanju in dokazih b. vmesni pregled strategije EU za mlade in priporočilo o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji	druga polovica leta 2016 (morda) sklepi Sveta kot odgovor na pregled, vključno z oceno priporočil Sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji	O2
	c. poročilo EU o mladih	prva polovica leta 2018 poročilo EU o mladih	O3

Tema	Instrument/ukrep	Rezultat in ciljni datum	
Erasmus+	oblikovanje politik, ki temelji na znanju in dokazih vmesni pregled programa Erasmus+ in predhodnih različic programa	prva polovica leta 2018 odziv na pregled v sodelovanju z ustreznimi sektorji (izobraževanje, usposabljanje, mladi, šport)	O4

PRILOGA II

Načela v zvezi s sestavo in delovanjem strokovnih skupin, ki jih države članice in Komisija vzpostavijo v okviru delovnega načrta EU za mladino (1. januar 2016–31. december 2018)**Sestava:**

- Države članice pri delu skupin sodelujejo prostovoljno, priključijo pa se jim lahko kadar koli.
- Države članice, ki želijo sodelovati pri delu skupin, imenujejo strokovnjake, ki bodo člani zadevnih skupin. Države članice zagotovijo, da imajo imenovani strokovnjaki ustrezne izkušnje na zadevnem področju na nacionalni ravni. Imenovani strokovnjaki zagotavljajo učinkovito komuniciranje s pristojnimi nacionalnimi organi. Postopek imenovanja usklajuje Komisija.
- Vsaka strokovna skupina lahko k sodelovanju povabi še druge: neodvisne strokovnjake, predstavnike mladinskih organizacij, raziskovalce z mladinskega področja in druge deležnike, pa tudi predstavnike tretjih držav. Vsaka strokovna skupina lahko predlaga vključitev drugih udeležencev za celotno delovno obdobje, vendar mora skupina njihovo članstvo soglasno odobriti.

Mandat

Mandat strokovne skupine predlaga Komisija v skladu s točko 12 delovnega načrta, prilagodi pa se na podlagi pripomb Delovne skupine Sveta za mladino.

Delovni postopki

- Strokovne skupine si prizadevajo priti do omejenega števila konkretnih in uporabnih rezultatov v zvezi z zahtevano temo.
- Pri izvajanju tega delovnega načrta je vsaka strokovna skupina odgovorna za imenovanje svojega predsednika ali sopredsednikov na prvem sestanku skupine strokovnjakov po sprejetju delovnega načrta. Predsedniki se izvolijo na odprt in pregleden način, kar usklajuje Komisija, ki opravlja vlogo sekretariata strokovnih skupin. Vsaka strokovna skupina pripravi delovni program v skladu s tem delovnim načrtom.
- Komisija zagotovi strokovno znanje ter logistično podporo pri delu skupin. Kolikor bo to mogoče, podpira skupine z drugimi ustreznimi sredstvi (vključno z raziskavami, pomembnimi za njihovo delovno področje).

Poročanje in informacije

Predsedniki strokovnih skupin poročajo Delovni skupini za mladino o doseženem napredku in rezultatih. Delovna skupina za mladino po potrebi dodatno usmerja strokovno skupino, da bi uresničili želene rezultate in časovni načrt. Generalni direktorji so seznanjeni z rezultati.

Dnevni redi in poročila s sestankov vseh skupin so na voljo vsem državam članicam, ne glede na to, v kolikšni meri sodelujejo na določenem področju. Rezultati dela skupin se objavijo.

Rezolucija Sveta o spodbujanju politične participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi

(2015/C 417/02)

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA –

OB OPOZARJANJU NA POLITIČNO OZADJE TEGA VPRAŠANJA, ZLASTI NA:

1. resolucijo Sveta o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010-2018) ⁽¹⁾, v kateri je participacija opredeljena kot eno od področij ukrepanja, njen cilj pa je spodbujati participacijo mladih v predstavniški demokraciji in civilni družbi na vseh ravneh in v širši družbi; in v kateri je določena splošna pobuda, da se s stalnim strukturiranim dialogom z mladimi in mladinskimi organizacijami spodbujata in podpirata vključenost in participacija mladih in mladinskih organizacij pri oblikovanju in izvajanju politik ter nadaljnjem ukrepanju;
2. resolucijo Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 20. maja 2014, o delovnem načrtu Evropske unije za mladino za obdobje 2014–2015 ⁽²⁾;
3. skupna priporočila četrtega delovnega obdobja o strukturiranem dialogu, opredeljena na mladinski konferenci EU, ki jo je od 21. do 24. septembra 2015 ⁽³⁾ organiziralo luksemburško predsedstvo.

POUDARJAJO, DA:

4. so demokracija, pluralizem in aktivno državljanstvo temeljne vrednote Evropske unije, ki zajemajo vrednote svobode izražanja in strpnosti ⁽⁴⁾, njihov namen pa je vključevanje vseh evropskih državljanov. Demokracije ni mogoče šteti za samoumevno in jo je treba neprenehoma ohranjati in spodbujati;
5. mladi v Evropi dokazujejo, da podpirajo demokratični sistem in njegove predstavniške organe in da vanj verjamejo, vendar so kritični do načina, kako se sistem upravlja v praksi pa tudi do njegovih rezultatov ⁽⁵⁾;
6. je za mlade pogosto čedalje težje se istovetiti s tradicionalnimi načini politične participacije, kot so politične stranke in sindikati, ampak se vključujejo v alternativne oblike participacije, ki jim omogočajo več individualnih odločitev, kot so kampanje, peticije, demonstracije in spontani dogodki, s katerimi se zavzemajo za posebno vprašanje in konkretno spremembo v njihovem življenju ⁽⁶⁾;
7. informacijske in komunikacijske tehnologije, predvsem družbeni mediji in njihova mobilna uporaba, ponujajo nove možnosti za udeležbo v političnih procesih in njihovo poznavanje, pospešujejo razširjanje informacij in razvoj alternativnih oblik participacije.

V ZVEZI S PROCESOM STRUKTURIRANEGA DIALOGA PRIZNAVAJO, DA:

8. je strukturirani dialog instrument okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine, pri katerem so mladi vključeni v oblikovanje politik EU. Izid četrtega 18-mesečnega delovnega obdobja glede splošne tematske prednostne naloge „opolnomočenja mladih glede dostopa do pravic in pomena politične participacije mladih“ ⁽⁷⁾ temelji na rezultatih, doseženih v okviru posvetovanj z mladimi pred italijanskim, latvijskim in luksemburškim predsedovanjem in med njim na konferencah EU o mladih v Rimu oktobra 2014, Rigi marca 2015 in Luxembourg septembra 2015 ⁽⁸⁾;
9. Rezultati dialoga med mladimi in predstavniki politike pomembno prispevajo k tej resoluciji, vključno z vidiki mladih, mladinskih delavcev in drugih strokovnjakov s področja mladine, ter pripomorejo k oblikovanju na dokazih temelječih in učinkovitih politik EU.

⁽¹⁾ UL C 311, 19.12.2009, str. 1.

⁽²⁾ UL C 183, 14.6.2014, str. 5.

⁽³⁾ Dokument SN 12651/15.

⁽⁴⁾ „Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.“
Pogodba o delovanju Evropske unije, člen 2.

⁽⁵⁾ *Youth participation in democratic life – Final Report*, London School of Economics, EACEA 2010/03, februar 2013. [Participacija mladih v demokratičnem življenju – končno poročilo. London School of Economics, EACEA 2010/03, februar 2013.]

⁽⁶⁾ *Political participation and EU Citizenship: Perceptions and behaviours of young people*, EACEA, European Commission, 2013. [Politična udeležba in državljanstvo EU: stališča in vedenjski vzorci mladih. EACEA, Evropska komisija, 2013.]

⁽⁷⁾ UL C 183, 14.6.2014, str. 1.

⁽⁸⁾ Dokumenti 14429/14, 8095/15 in 12651/15.

MENIJO, DA:

10. so za Evropsko unijo nadvse pomembni mladi, zavezani načelom demokracije in evropskim vrednotam;
11. bi se morali evropska politika in politika na splošno odzivati na potrebe in želje mladih. Zato morajo biti politična vprašanja pregledna in o njih morajo biti obveščeni vsi državljani, tudi mladi. Slednji morajo razumeti bistvene zadeve, da se ustvari zanimanje in omogoči politično sodelovanje. Nosilci odločitev z različnih področij politik in političnih ravni bi morali zagotoviti možnosti za participacijo mladih v smiselni postopki odločanja ter jim s tem omogočiti določen vpliv;
12. koncept politične participacije vključuje najprej zastopnost mladih v strukturah predstavniške demokracije, tj. udeležbo na volitvah kot volivci, kandidiranje na volitvah in sodelovanje v političnih strankah. Politična participacija lahko poteka tudi prek članstva v (mladinskih) organizacijah, ki se zavzemajo za interese mladih, prek osebnih političnih razprav ali političnih razprav na spletu ter drugih oblik oblikovanja mnenj in kulturnega izražanja. Politično participacijo je mogoče spoznati tudi v okviru državljanske vzgoje in izobraževanja na področju človekovih pravic ter ukrepov za doseg pozitivnih sprememb v družbi;
13. lahko mladi z udeležbo v političnih procesih izboljšajo svoje razumevanje procesov oblikovanja mnenj pa tudi različnih zadevnih interesov. Na osebni ravni razvijajo socialne spretnosti, odgovornost, samozavest, iniciativnost, kritičnost ter komunikativne in pogajalske spretnosti, pripravljenost za kompromis, sočustvovanje in spoštovanje mnenj drugih;
14. značilnosti učinkovite in dejanske politične participacije mladih vključujejo:
 - pomen vprašanja za življenja mladih in dejanski vpliv nanje,
 - prakso in izkušnje participacije v različnih kontekstih vsakodnevnega življenja, kot so družina, skupnost, šola, delovno mesto, mladinsko delo ter lokalno življenje (politična socializacija),
 - povratne informacije in nadaljnje ukrepanje nosilcev odločanja, ki jih je mogoče razumeti,
 - vključevanje in enak dostop za vse mlade ne glede na njihov spol, etnično poreklo, kulturno ozadje, izobrazbo, socialni položaj, spolno usmerjenost, starost in posebne potrebe;
15. imajo mladinska politika, mladinsko delo in mladinske organizacije tozadevno pomembno vlogo, spodbujajo aktivno državljanstvo in možnosti za politično participacijo ter preprečujejo marginalizacijo in nasilno radikalizacijo, predvsem na lokalnih območjih, kjer mladinsko delo in terensko delo z mladimi nagovarjata mlade;
16. sta dobro telesno in duševno počutje in zagotovitev osnovnih potreb, vključno z vidiki izobraževanja in usposabljanja, zdravja, zaposlovanja, finančne varnosti in socialne vključenosti, nujna za temeljito in učinkovito participacijo mladih.

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI IN OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

17. oblikujejo, izvajajo ali nadalje razvijajo nacionalne, regionalne in/ali lokalne strategije, programe, strukture ali druge ustrezne mehanizme za okrepitev politične participacije vseh mladih, predvsem takih z manj priložnostmi. Ti mehanizmi bi morali temeljiti na znanju in dokazih in medsektorskem sodelovanju ter vključevati vse zadevne deležnike. Oblikovanje učinkovitih strategij participacije bi moralo zajemati sodelovanje s ciljno skupino med fazami načrtovanja, izvajanja, spremljanja in ocenjevanja. Strategije bi lahko vključevale v nadaljevanju navedene prednostne naloge.

Formalno izobraževanje in neformalno učenje

18. Spodbujati in podpirati medsektorsko sodelovanje in partnerstva med ponudniki formalnega izobraževanja, mladinskimi organizacijami in ponudniki mladinskega dela, da bi ob vključevanju mladih, učiteljev, mladinskih delavcev, staršev in drugih ustreznih akterjev oblikovali celovite pristope za programe državljanske vzgoje.
19. Krepi trajnostne participativne strukture v formalnem izobraževanju in neformalnih učnih okoljih, da bi z vsakodnevnim udeležanjem demokratičnih načel spodbujali razvoj socialnih spretnosti in kompetenc, povezanih z demokratičnimi vrednotami in človekovimi pravicami, kot sta svoboda izražanja in spoštovanje raznolikosti.
20. Spodbujati ustanovitev in razvoj organizacij in/ali struktur na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, ki bi zastopale interese študentov v odnosu do institucij formalnega izobraževanja.

21. Podpirati razvoj programov za medijsko pismenost, s katerimi se spodbuja sposobnost kritične analize informacij v današnji družbi znanja, ter programov za pismenost na področju IKT, katerih namen je razvoj tehnološkega uporabniškega znanja, ki omogoča dostop do koristnih spletnih informacij ter njihovo upravljanje, ocenjevanje in oblikovanje.

Možnosti za participacijo na lokalni in regionalni ravni

22. Omogočiti in olajšati oblikovanje procesov participacije, kot so mladinski sveti, v tesnem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi javnimi organi, da bi mladim omogočili, da imajo besedo v postopkih odločanja na lokalni in regionalni ravni.
23. Oblikovati in zagotavljati informacije in možnosti usposabljanja za oblikovalce politike o ustreznih in za mladino prilagojenih metodah in orodjih komunikacije in participacije, da se omogoči odprtost in dovezetnost za mlade.
24. Razmisliti o primernosti znižanja starostne meje za volilno pravico na 16 let za izvolitev lokalnih in regionalnih javnih organov ob upoštevanju nacionalnih okoliščin ter nacionalnih pravnih okvirov.

Alternativne oblike in e-participacija

25. Priznavati mlade, mladinsko delo in mladinske organizacije ter jih podpirati pri oblikovanju različnih oblik politične participacije, vključno s peticijami, demonstracijami in kampanjami ter uporabo kulture, umetnosti in športa, saj ti instrumenti omogočajo raznoliko izražanje mnenj in različne načine dostopa do politične participacije, predvsem kadar se obravnavajo mladi z manj priložnostmi.
26. Razvijati digitalna orodja za politično participacijo mladih, v povezavi z elementi osebnega stika, ter primerna usposabljanja za učitelje, mladinske delavce, izvajalce usposabljanja in multiplikatorje, ki v formalnem izobraževanju in neformalnih učnih okoljih delajo z različnimi ciljnimi skupinami, da bi dosegli mlade na vseh ravneh; na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni prepoznavati in vključevati obstoječe načine obveščanja mladih ter ponudnike informacij o mladih.
27. Vključiti področje mladine v izvajanje strategije za enotni digitalni trg za Evropo, obravnavati teme, kot so digitalne spretnosti in znanja, varnejša uporaba spleta in boj proti nezakonitim vsebinam, kot so rasizem, ksenofobija in pozivi k nasilju.

Dialog z nosilci političnih odločitev

28. Po potrebi podpirati informacijske in komunikacijske procese in orodja, ki omogočajo, da mladi razumejo javne politike in jih sprejmejo za svoje, s čimer pridejo do izraza vidiki, pomembni za mlade, pri tem pa se učinkovito uporabljajo različna medijska orodja in IKT.
29. Na lokalni, regionalni in nacionalni ravni preučiti in razširiti možnosti za dialog med mladimi in oblikovalci politike z vseh političnih področij, ki zadevajo mlade.
30. Spodbujati udeležbo mladih na volitvah in v formalnih strukturah predstavniških demokracij, kot so politične stranke, tako da bodo imele politične stranke večji interes za oblikovanje političnih predlogov, skladnih s potrebami mladih.
31. Podpirati kampanje obveščanja in dogodke za mlade ob volitvah na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni z uporabo interaktivnih spletnih orodij in orodij za pretočni prenos ter posebnih programov ozaveščanja, namenjenih volivcem, ki prvič volijo, in mladim z manj priložnostmi.
32. Razvijati kulturo odločanja na vseh ravneh upravljanja, ki je v podporo procesom participacije pod vodstvom mladih po načelu od spodaj navzgor in ki se odziva na neformalne pobude mladih.
33. Spodbujati in zagotavljati, da programi EU za pomoč mladim, kot je Erasmus+, podpirajo:
 - razširjanje mladim prijaznih informacij o trenutnem političnem dogajanju, ki zadeva mlade na lokalni, regionalni in nacionalni ravni,
 - izvedbo kampanj obveščanja med nacionalnimi in evropskimi volitvami, ki so namenjene mladim,

- vzpostavitev in razvoj platform za zagovorništvo pravic mladih in mladinskih organizacij, ki zastopajo interese mladih in lobirajo zanje,
- udeležbo ponudnikov operativnih informacij, kot so nacionalne strukture obveščanja o mladih in evropske platforme, kot so ERYICA (Evropska agencija za svetovanje in informiranje mladih), EYCA (Evropsko združenje za mladinske kartice), Eurodesk ter evropski mladinski portal,
- nadnacionalne mladinske pobude in strukturirani dialog.

Mladinsko delo in mladinske organizacije

34. Podpirati in nadalje razvijati posebej prilagojene pobude za mladinsko delo, osredotočene na državljansko vzgojo, izobraževanje o človekovih pravicah, medkulturno in medversko izobraževanje, z uporabo neformalnega učenja in metod vzajemnega učenja, da se spodbudi vključitev mladih v družbo in preprečijo ekstremistična nagnjenja, nasilna radikalizacija in sovražni govor; uporabiti dobre prakse iz obstoječih omrežij za sodelovanje na področju mladinske politike, kot je Evropski center znanja za področje mladinske politike in Center SALTO za participacijo mladih.
35. Krepitev zmogljivosti ponudnikov informacij o mladih, da se omogoči razširjanje informacij o možnostih za politično participacijo, predvsem za mlade, ki niso vključeni v organizirana mladinska gibanja ali mladinske organizacije.

POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

36. zagotavlja informacije o dobrih praksah in uspešnih projektih, izvedenih v državah članicah v okviru programa Erasmus+ na podlagi pobud, namenjenih politični participaciji mladih; upošteva druge raziskave in pobude na tem področju in razširja njihove rezultate;
37. pripravi povzetek poročila razpoložljivih raziskav, tudi tistih, ki jih je pripravila skupina evropskih raziskovalcev na področju mladine, o e-participaciji in vrstah različnih digitalnih medijskih in spletnih orodij, ter analizo, kako ta orodja uporabljajo mladi, s čimer bi dobili pregled nad tem, katere metodologije obstajajo in so učinkovite;
38. opredeli posebni prispevek mladinskega dela ter neformalnega in priložnostnega učenja k spodbujanju aktivnega državljanstva in participacije mladih v raznolikih in strpnih družbah ter k preprečevanju marginalizacije in radikalizacije, ki bi lahko vodili v nasilno ravnanje;
39. prek lahko dostopnih komunikacijskih orodij objavi posebej za mlade prilagojene informacije, ki pojasnjujejo in/ali razlagajo dogajanje v različnih politikah EU in odločitvah EU, ki zadevajo predvsem mlade, da bodo pregledne in razumljive.

PRILOGA I

POLITIČNO OZADJE

1. Pogodba o delovanju Evropske unije, ki v členu 165 določa, da je cilj ukrepanja Evropske unije „spodbujanje sodelovanja mladih v demokratičnem življenju v Evropi“.
 2. Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, ki opredeljuje pravico otrok in mladih, da svobodno izražajo svoje mnenje o vseh zadevah v zvezi z njimi.
 3. Sporočilo Komisije z dne 28. aprila 2015 o evropski agendi za varnost, v katerem je navedeno, da ima participacija mladih ključno vlogo pri preprečevanju nasilne radikalizacije, saj spodbuja skupne evropske vrednote in vključevanje v družbo ter krepi medsebojno razumevanje in strpnost.
 4. Pariška deklaracija ministrov Evropske unije za izobraževanje z dne 17. marca 2015 o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem.
 5. Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 20. maja 2014 o pregledu procesa strukturiranega dialoga, tudi socialnega vključevanja mladih, v kateri je navedeno, da je splošna prednostna naloga za 18-mesečno obdobje od 1. julija 2014 do 31. decembra 2015 opolnomočenje mladih, ki obravnava dostop do pravic in pomen politične participacije mladih.
 6. Deklaracija, pripravljena v okviru Druge evropske konvencije o mladinskem delu 27.–30. aprila 2015 v Bruslju, v kateri je navedeno, da je participacija eno od najpomembnejših načel mladinskega dela, saj bi z aktivnim vključevanjem mladih od vsega začetka na vseh ravneh, tj. evropski, nacionalni, regionalni in lokalni, razvoj dela mladih lahko samo še izpopolnili.
-

PRILOGA II

**PREDNOSTNA NALOGA ZA EVROPSKI STRUKTURIRANI DIALOG NA PODROČJU MLADIH V OBDOBJU
OD 1. JANUARJA 2016 DO 30. JUNIJA 2017**

Predsedstvo ima na področju mladine že ustaljeno prakso sodelovanja v okviru strukturiranega dialoga med javnimi organi in mladimi. Splošna tematska prednostna naloga evropskega sodelovanja za strukturirani dialog na področju mladine v obdobju od 1. januarja 2016 do 30. junija 2017 bo zagotavljanje možnosti za vse mlade, da sodelujejo pri nastajanju raznolike, povezane in vključujoče Evrope, ter se s tem pripravijo na življenje in sodelovanje v družbi („Enabling all young people to engage in a diverse, connected and inclusive Europe – Ready for Life, Ready for Society“). Ta tema temelji na poročilu EU o mladih, vključuje pa tudi povratne informacije iz faze predhodnih posvetovanj, ki jih je organizirala trojka prihodnjih predsedstev. To bo skupna tema, ki bo v skladu z delovnim načrtom EU za mladino za obdobje 2016–2018 zagotavljala kontinuiteto in usklajenost dela treh predsedstev.

PRILOGA III

**NAČELA ZA EVROPSKI STRUKTURIRANI DIALOG NA PODROČJU MLADIH V OBDOBJU OD
1. JANUARJA 2016 DO 30. JUNIJA 2017**

1. Poenostavljeno 18-mesečno strukturo v okviru sodelovanja trojke predsedujočih o strukturiranem dialogu bi bilo treba ohraniti in še razvijati, da se zagotovi kontinuiteta splošne tematske prednostne naloge ter da se nacionalnim delovnim skupinam omogoči boljše načrtovanje časa pri posvetovanjih z mladimi.
 2. Da bi izboljšali reprezentativnost in raznolikost mladih v tem procesu, bi si bilo treba še bolj prizadevati za ozaveščanje različnih ciljnih skupin, na katere se nanaša splošna prednostna naloga, vključno z uporabo spletnih posvetovanj v povezavi s srečanji v živo, metodami, ki združujejo različne načine izražanja in lokalna posvetovanja, pri katerih sodelujejo lokalne NVO, mladinske organizacije (za informiranje mladih), lokalni organi in nacionalne delovne skupine.
 3. Da bi izboljšali kakovost rezultatov strukturiranega dialoga, bi morali pri posvetovanjih in po potrebi na mladinskih konferencah EU sodelovati mladinski delavci, strokovnjaki za mlade, akademski strokovnjaki, poklicni ponudniki storitev za mlade in ustrezne mladinske organizacije, ki so vključeni v splošno prednostno nalogo.
 4. Za lažje nadaljnje ukrepanje na podlagi rezultatov strukturiranega dialogu bi morala trojka predsedujočih s pojasnjevalno opombo ali kako drugače obvestiti mlade, ki se udeležijo postopka posvetovanja in sodelujejo na mladinskih konferencah EU, o tem, v kakšni meri sta Svet in Komisija v tretji fazi obdobja upoštevala končne rezultate strukturiranega dialoga.
 5. Da bi bil strukturirani dialog tudi dejansko učinkovit, bi morala trojka predsedujočih po potrebi sodelovati tudi z drugimi akterji EU, kot so Evropski parlament, Svet in Komisija.
 6. Splošno prednostno nalogo za naslednje obdobje trojke predsedujočih (1. julij 2017–31. december 2018) bi bilo treba opredeliti pred začetkom mandata ter jo pred sprejetjem pravočasno predložiti v posvetovanje mladim in nacionalnim delovnim skupinam.
-

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

**Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju prenovljenega okvira za evropsko
sodelovanje na področju mladine (2010–2018)**

(2015/C 417/03)

Človeški in družbeni kapital mladih je ena izmed največjih prednosti Evrope v prihodnosti. Evropska unija in države članice morajo vlagati v potencial, ki ga v smislu spretnosti, ustvarjalnosti in raznolikosti predstavlja 90 milijonov mladih Evropejcev.

Gospodarska kriza je še posebno močno prizadela mlade. Povečala je razkorak med tistimi z več in tistimi z manj priložnostmi. Nekateri mladostniki so čedalje bolj izključeni iz družbenega in državljanskega življenja. Še huje pa je, da nekaterim mladostnikom grozijo izključenost, marginalizacija ali celo nasilna radikalizacija.

Zato so Komisija in države članice v obdobju 2013–2015 še naprej sodelovale z namenom izboljšanja zaposljivosti mladih, njihovega vključevanja na trg dela in njihove socialne vključenosti in udeležbe. Zaradi naraščajočih družbenoekonomskih razlik mora politika nadaljevati z reševanjem hudih socialnih težav, s katerimi se soočajo številni mladi. Treba je opredeliti trajnostne rešitve za boj proti brezposelnosti mladih, okrepiti socialno vključenost in preprečiti nasilno radikalizacijo. To zahteva bolj sistematično sodelovanje v vseh politikah na ravni držav članic in ravni EU, kot so zaposlovanje, izobraževanje, usposabljanje, nediskriminacija, socialna politika, državljanstvo in mladina (vključno z državljanstvom Unije), in tudi kultura, šport ter zdravje.

V obdobju 2016–2018 mora biti cilj okvira za sodelovanje na področju mladine ⁽¹⁾ krepitev vloge večjega števila mladih iz različnih okolij, zlasti tistih, ki jim grozi izključenost. Moral bi jim pomagati pri iskanju kakovostnih delovnih mest in pri udeležbi v družbenem življenju. EU bo s financiranjem v okviru programa Erasmus+ dopolnjevala politično sodelovanje na področju mladinskega dela, prostovoljnih dejavnosti in udeležbe v demokratičnem življenju. Drugi instrumenti, Evropski socialni sklad (ESS) in pobuda za zaposlovanje mladih, bodo zagotavljali financiranje, namenjeno vključevanju mladih na trg dela ter razvoju njihovega človeškega kapitala. Uvod

1. Uvod

EU podpira zaposlovanje mladih, zaposljivost in socialno vključenost. To počne zlasti v okviru svojega načrta za delovna mesta, rast in naložbe, s strategijo Evropa 2020 in skladi EU, kot so Erasmus+, ESS in pobuda za zaposlovanje mladih.

Poleg tega EU podpira, usklajuje in dopolnjuje ukrepe držav članic na podlagi okvira sodelovanja na področju mladine v skladu s členoma 6 in 165 PDEU. EU in države članice naj v okviru sodelovanja:

— ustvarijo več priložnosti in enake možnosti za vse mlade v izobraževanju in na trgu dela ter

⁽¹⁾ Resolucija Sveta z dne 27. novembra 2009 o prenovljenem okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018), UL C 311, 19.12.2009, str. 1.

— spodbujajo aktivno državljanstvo, socialno vključenost in solidarnost med vsemi mladimi.

Z ukrepi kot so zbiranje dokazov, vzajemno učenje in dialog z mladimi, okvir podpira ukrepe na osmih področjih: izobraževanje in usposabljanje, zaposlovanje in podjetništvo, zdravje in dobro počutje, sodelovanje, prostovoljne dejavnosti, socialna vključenost, mladi po svetu, ter ustvarjalnost in kultura.

To poročilo ocenjuje napredek v zvezi s cilji in prednostnimi nalogami okvira za sodelovanje v obdobju 2013–2015 in temelji na oceni položaja mladih in političnih ukrepov, ki so bili sprejeti na ravni EU in držav članic.

2. Mladi Evropejci danes ⁽²⁾

Od leta 2013 posledice krize še naprej močno odmevajo pri mladih. Prehodi iz otroških let v odraslost so postali bolj zapleteni in individualizirani. Ta trend je od leta 2008 močno narasel. Te prehode zaznamujejo ključne spremembe – od izobraževanja k delu, od finančne odvisnosti do finančne samostojnosti, in potreba po dosegu avtonomije, ki mlade izpostavi spreminjajočim se gospodarskim, socialnim in okoljskim razmeram. Politike bi morale mlade na tej poti spremljati in jim pomagati, da uresničijo svoj polni potencial.

Podatki v nadaljevanju omogočajo kratek pregled položaja mladih v starosti od 15 do 29 let ⁽³⁾.

Sedanja generacija mladih je bolj izobražena kot katera koli druga ...

Izobraževalni kazalniki kažejo pozitivne trende. Čeprav v EU še vedno obstajajo znatne razlike, osip zdaj upada ⁽⁴⁾.

Stopnja doseganja visokošolske izobrazbe se je s 33,8 % v letu 2010 povzpela na 37,9 % v letu 2014 ⁽⁵⁾. Čeprav se je stopnja brezposelnosti v EU za osebe s terciarno izobrazbo zvišala, je še vedno precej nižja od stopnje brezposelnosti pri tistih z najnižjo stopnjo izobrazbe. Vendar pa se te skupine prav tako lahko soočajo s podzaposlenostjo in s previsoko kvalificiranostjo za možnosti na trgu dela.

Številni mladi si gradijo socialna omrežja, ki združujejo globalno povezanost z lokalnimi koreninami, tako da jih je v letu 2014 82 % sodelovalo na spletnih družbenih omrežjih. Mladi se vključujejo v nove oblike politične udeležbe, pogosto z uporabo družbenih medijev, vendar volijo redkeje kot starejše generacije. A še vedno je veliko mladih, ki ostanejo dejavni člani svoje lokalne skupnosti; približno polovica jih je bila v letu 2014 vključena v najmanj eno organizacijo, ena četrtna pa je bila prostovoljec ⁽⁶⁾. Ta pestra podoba angažiranosti mladih izpodbija trenutno razumevanje pojma državljanstvo.

... vendar je kriza ustvarila nove razlike

Številni mladi imajo težave pri iskanju kakovostne zaposlitve, kar resno ovira njihovo pot k neodvisnosti. Kljub temu da se je brezposelnost mladih v večini držav članic po vrhuncu letu 2013 zmanjšala, je stanje še vedno zaskrbljujoče: 8,7 milijona mladih Evropejcev ne najde dela ⁽⁷⁾ in odstotek tistih, ki se soočajo z dolgotrajno brezposelnostjo ali z neprostovoljnim delom s krajšim delovnim časom, ostaja visok.

Skupaj je mladih, ki niso ne zaposleni niti se ne izobražujejo ali usposabljaajo (NEET) ⁽⁷⁾, 13,7 milijona. Skoraj 27 milijonom mladih grozi revščina ali socialna izključenost. Mladi se soočajo z višjo stopnjo revščine kot celotno prebivalstvo. Neprostovoljno delo s krajšim delovnim časom ali podaljševanje pogodb na začasnih delovnih mestih to generacijo izpostavlja tveganju dolgotrajne revščine ⁽⁸⁾.

⁽²⁾ Za podrobnosti in podatkovne vire, na katerih temelji analiza, glej delovni dokument služb Komisije SWD(2015)169 o položaju mladih v EU.

⁽³⁾ Razen če ni določeno drugače.

⁽⁴⁾ Eurostatov kazalnik „osipniki iz programov izobraževanja in usposabljanja“, in sicer s 13,9 % leta 2010 na 11,1 % leta 2014, za starostno skupino 18–24 (visoki odstotki ostajajo zlasti v Španiji, Italiji, na Malti, Portugalskem in v Romuniji).

⁽⁵⁾ Eurostat, prebivalstvo v starosti od 30 do 34 let s terciarno izobrazbo.

⁽⁶⁾ Raziskava Flash Eurobarometer št. 408, 2014.

⁽⁷⁾ Eurostat, 2014.

⁽⁸⁾ *Rising inequality: youth and poor fall further behind*, OECD, 2014.

Neaktivnost, revščina in izključenost ne prizadenejo enakomerno. Tisti, ki imajo v življenju manj priložnosti, so pogosto prikrajšani. Pri mladih s priseljenjskim ozadjem, nizko stopnjo izobrazbe ali z zdravstvenimi težavami, je verjetnost, da ne bodo nezaposleni in se ne bodo izobraževali ali usposabljali, večja ⁽⁹⁾. Brezposelnost med mladimi, ki so bili rojeni v državah EU in so otroci priseljenjskih staršev, je skoraj 50 % višja kot pri drugih mladih v EU ⁽¹⁰⁾.

Vse večja vrzel nastaja med mladimi, ki študirajo, so prepričani, da bodo našli zaposlitev in se vključujejo v socialno, državljansko in kulturno življenje, in tistimi, ki imajo malo upanja na izpolnjujoče življenje ter jim grozita socialna izključenost in marginalizacija.

Te razlike ogrožajo družbene strukture in doseganje dolgoročne gospodarske rasti ⁽¹¹⁾. Zaradi staranja prebivalstva Evrope je vključevanje vseh mladih (ob spoštovanju njihove različnosti) še bolj potrebno in nujno.

Mladi ljudje, ki so na napačni strani te vrzeli, težko izražajo svoje politično mnenje. Manj kot so izobraženi ali vključeni v družbene dejavnosti, manj sodelujejo pri glasovanju, prostovoljstvu in kulturnih dejavnostih ⁽¹²⁾. Mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo, imajo na primer manj zaupanja v javne ustanove in se manj vključujejo v družbene in državljanske dejavnosti kot njihovi vrstniki.

Samo eno področje politike ne more rešiti problema, vsa področja politike skupaj pa lahko pripomorejo k rešitvi

Vsi mladi si zaslužijo poštene in enake priložnosti, vendar to zahteva dolgoročne naložbe. EU in države članice bi morale na svojih področjih pristojnosti uporabiti vse politike, ki lahko pomagajo izboljšati možnosti mladih.

Da bi se nedavni znaki gospodarskega okrevanja pretvorili v trajno in trajnostno rast, je EU sprejela ukrepe za spodbujanje novih delovnih mest, rasti in naložb, vključno s prizadevanji, da bi se mladi spet zaposlovali na kakovostnih delovnih mestih. EU in države članice bi lahko svoja prizadevanja snovale na jamstvu za mlade ⁽¹³⁾, na Evropskem socialnem skladu in na naložbenem načrtu za Evropo.

Delovna mesta so ključnega pomena, vendar pa niso vedno dovolj za zagotovitev polne vključenosti. Izobraževanje in usposabljanje lahko mladim pomagata pridobiti spretnosti, ki so potrebne na trgu dela, in pripomoreta k odpravi neenakosti in spodbujanju k navzgor usmerjeni družbeni mobilnosti. Nujen izziv na področju izobraževanja in usposabljanja v EU je investirati in posodabljati dovolj hitro, da se ta potencial uresniči ⁽¹⁴⁾. Mladinska politika, ki deluje tudi zunaj šole, lahko prav tako pomagajo mladim pri pridobivanju ustreznih znanj in jih tako pripravijo za življenje in delo.

Mladostniki bi morali imeti pravico do odrasčanja v vključujočih in pluralističnih skupnostih, ki temeljijo na evropskih demokratičnih vrednotah in na načelu pravne države in temeljnih pravic. Za zagotovitev strpnosti, raznolikosti in medsebojnega spoštovanja varnostni načrt EU vključuje ukrepe za odpravo temeljnih vzrokov nasilja in za preprečevanje radikalizacije, vključno s spodbujanjem vključevanja in sodelovanja mladih ⁽¹⁵⁾. Zaradi letošnjih terorističnih napadov, ki so se začeli v Parizu in Københavnu, je postalo še bolj pomembno najti rešitve za te kompleksne izzive. V izjavi, ki je bila sprejeta marca 2015 v Parizu, so se ministri EU za izobraževanje in Komisija zavezali k sprejetju nadaljnjih ukrepov za ohranjanje evropskih vrednot.

3. Ukrepi EU in držav članic v obdobju 2013–2015 ⁽¹⁶⁾

3.1 Ukrepi EU: zaposljivost, vključevanje in udeležba

Ukrepanje na vseh področjih politike EU

Zaposlovanje in zaposljivost mladih sta v obdobju 2013–2015 ostali najpomembnejši prednostni nalogi.

⁽⁹⁾ „NEET“, Eurofound, 2012, OECD, 2015.

⁽¹⁰⁾ *Indicators of immigrant integration – Settling in 2015*, skupna študija Evropske komisije in OECD.

⁽¹¹⁾ *In it together: why less inequality benefits all*, OECD, maj 2015.

⁽¹²⁾ Raziskava Flash Eurobarometer št. 408, 2014.

⁽¹³⁾ Priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mlade, UL C 120, 26.4.2013, str. 1.

⁽¹⁴⁾ Skupno poročilo „Izobraževanje in usposabljanje 2020“, COM(2015) 408.

⁽¹⁵⁾ COM(2015) 185.

⁽¹⁶⁾ Več podrobnosti je navedenih v delovnem dokumentu služb Komisije (SWD(2015) 168) o rezultatih odprte metode koordinacije na področju mladih: http://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/report_en.htm.

Za izboljšanje rezultatov izobraževanja in dosego krovnih ciljev strategije Evropa 2020 so države članice v okviru evropskega semestra sprejele ukrepe za zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja in za spodbujanje visokošolskega izobraževanja. Njihova prizadevanja so bila podprta s strateškim okvirom za evropsko sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja ter programom Erasmus+. Od leta 2012 so države članice po priporočilu Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja začele uvajati ukrepe, ki omogočajo mladim, da kar najbolj uporabijo znanje, ki ga pridobijo zunaj formalnega izobraževanja.

EU in države članice so se zavezale k zmanjšanju brezposelnosti mladih z olajšanjem prehoda od izobraževanja k zaposlitvi. Kot strukturni okvir je bilo leta uvedeno 2013 jamstvo za mlade, katerega cilj je bilo mladim ponuditi zaposlitev, vajiništvo, pripravništvo ali nadaljnje izobraževanje v štirih mesecih po zaključku šolanja ali začetku brezposelnosti. ESS in pobuda za zaposlovanje mladih sta za aktivacijo in zaposlovanje mladih predvideli najmanj 12,7 milijarde EUR. Približno 27 milijard EUR sredstev ESS bo namenjenih izobraževalnim ukrepom od leta 2014 do leta 2020. Mladi bodo imeli posredno korist tudi od približno 11 milijard EUR sredstev ESS za druge pobude, kot je posodabljanje zavodov za zaposlovanje ali podpiranje samozaposlovanja. Ukrepi v okviru pobude za zaposlovanje mladih naj bi spodbujali sodelovanje med različnimi institucijami in službami za celostno pomoč predvsem mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo.

Od leta 2013 evropska koalicija za vajiništva pridobiva podporo iz zasebnega sektorja, od leta 2014 pa se poskušajo s Priporočilom Sveta o okviru za kakovost pripravništev ⁽¹⁷⁾ omogočiti pravični delovni pogoji in kakovostno učenje. Komisija je izboljšala informacije za mlade iskalce zaposlitve v sistemu EURES, ki omogoča izmenjavo informacij o prostih delovnih mestih, in začela izvajati pobudo „tvoja prva zaposlitev EURES“, ki mladim pomaga pri iskanju zaposlitve v tujini.

Po varnostnem načrtu EU in pariški deklaraciji so se države članice zavezale, da okrepijo prizadevanja za spodbujanje vključevanja in udeležbe vseh mladih v družbi. Komisija je z dejavnostmi, kot je evropski teden mladih, civilno družbo pozvala, naj si prizadevajo za vključenost, državljanstvo in medkulturni dialog. Vsa ta področja bodo prejela več finančnih sredstev iz programa Erasmus+. Ta prizadevanja dopolnjujejo delo omrežja za ozaveščanje o radikalizaciji (RAN), ki ga financira EU in ki poudarja preventivno vlogo izobraževanja in učenja kritičnega razmišljanja ter demokratičnih vrednot v boju proti radikalizaciji. V zvezi s tem Komisija poudarja, kako pomembno je mlade spodbujati h kritičnemu razmišljanju o ekstremističnih sporočilih ⁽¹⁸⁾; Komisija poudarja tudi potencial programa Erasmus+, ki podpira učno mobilnost in partnerstva med deležniki, ki lahko pripomorejo, da mladi razvijejo odpornost proti ekstremističnim pogledom ⁽¹⁹⁾.

Posebni ukrepi mladinske politike

Sodelovanje EU, ki se osredotoča na socialno vključevanje in opolnomočenje mladih, med drugim z dostopom do pravic in do politične udeležbe. Svet EU je pozval k večjemu prispevku mladinske politike k uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020 ter potrdil svojo namero za spodbujanje podjetništev mladih in za čim boljše vključevanje mladih, ki nimajo zaposlitve, se ne izobražujejo ali usposabljaajo.

Mladinsko delo je od leta 2013 na vrhu seznama aktivnosti programa EU na področju mladih. Študija Komisije je pokazala, kako pomembno je mladinsko delo za mlade z različnih vidikov njihovega življenja ⁽²⁰⁾; leta 2015 pa so na Drugi evropski konvenciji o mladinskem delu opredelili najnujnejše izzive in pozvali k evropskemu načrtu za mladinsko delo ⁽²¹⁾. Poleg tega je Svet pozval Komisijo, naj na podlagi izsledkov zadevnih raziskav in dela strokovne skupine razmisli o pripravi predloga za priporočilo Sveta o mladinskem delu.

Glede na zaskrbljenost zaradi odmikanja mladih od tradicionalnih oblik udeležbe je Komisija zbrala dokaze ⁽²²⁾, da si mladi še vedno želijo sodelovati, vendar zahtevajo več in različne možnosti za udeležbo. Za oblikovalce politike bo izziv ugotoviti, kako se na to najbolje odzvati. Pri tem se bodo lahko oprli na resolucijo Sveta iz leta 2015 o spodbujanju politične participacije mladih v demokratičnem življenju v Evropi.

⁽¹⁷⁾ UL C 88, 27.3.2014, str. 1.

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 941: „Preprečevanje radikalizacije, ki vodi v terorizem in nasilni ekstremizem: krepitev odziva EU“.

⁽¹⁹⁾ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-prevent/index_en.htm

⁽²⁰⁾ Študija o pomenu mladinskega dela v EU, 2014; poročila strokovne skupine o ustvarjalnem in inovativnem potencialu mladih in o kakovostnih pristopih na področju mladinskega dela.

⁽²¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8491-2015-INIT/en/pdf>

⁽²²⁾ Študija o udeležbi mladih v demokratičnem življenju, 2013.

Od politike do sprememb v praksi: Erasmus+

Leta 2014 je EU začela z izvajanjem programa za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport Erasmus+. S proračunom 14,7 milijarde EUR za obdobje do leta 2020 Erasmus+ podpira učno mobilnost štirih milijonov mladih in vzgojiteljev, 10 % proračuna pa je rezerviranega za mladinske dejavnosti, ki financirajo približno 400 000 udeležencev mladinskih izmenjav in 100 000 udeležencev Evropske prostovoljne službe (EVS). V primerjavi s prejšnjim programom Mladi v akciji to pomeni 80-odstotno povečanje sredstev.

Erasmus+ omogoča boljšo povezanost med politiko in programom kot prej. Program financira strateška partnerstva med ponudniki izobraževanja in s tem spodbuja medsektorsko sodelovanje. Orodje Youthpass⁽²³⁾ je še naprej podpiralo priznavanje neformalnega in priložnostnega učenja; nacionalne agencije, pristojne za mladino, so od začetkov orodja zagotovile že skoraj 250 000 potrdil. Za okrepitev učinka Youthpassa je Svet predlagal njegovo uvedbo tudi v drugih sektorjih in spodbujanje uporabe nacionalnih orodij za priznavanje, ki so nastala po zgledu Youthpassa.

Krepitev ozavešanja

Komisija se je zavezala, da bo z uporabo spletnih in drugih orodij skrbela za boljše obveščanje mladih ljudi o priložnostih, ki jih ponujajo politike in programi EU. Še pomembneje je, da je njen namen prisluhniti mnenjem in zamislim, ki jih imajo mladi. Evropski mladinski portal je z 1,5 milijona enkratnih obiskovalcev v letu 2014 postal steber teh dejavnosti. Portal nudi informacije o priložnostih za čezmejno prostovoljstvo, omogoča pa tudi povezovanje v mrežo EURES za informacije o ponudbah za zaposlitev in za pripravništva. Komisija je leta 2015 zbrala ideje mladih v „laboratorijih idej“, ki so potekali v okviru evropskega tedna mladih, katerega pritrditev se je skupno udeležilo 137 000 ljudi, 1,2 milijona ljudi pa je dogodke spremljalo prek družbenih medijev.

Komisija bo še naprej izboljševala oblikovanje in delovanje evropskega mladinskega portala in drugih spletnih platform. Še tesneje se bo povezala z mrežami, ki so v neposrednem stiku z mladimi. Takšna mreža je na primer Eurodesk, ki ima 1 200 informacijskih strokovnjakov.

3.2 Ukrepi držav članic

Vedno več držav članic nadaljuje s transverzalno mladinsko politiko, katere primarni skrbi sta zaposlovanje in socialna ter državljanska vključenost. Za vključevanje mladih na trg dela so bili sprejeti številni ukrepi, ki so pogosto bili del jamstva za mlade in podprti s sredstvi EU, ki so na voljo v okviru Evropskega socialnega sklada in pobude za zaposlovanje mladih. Poleg tega je bilo leta 2014 z neposredno podporo Komisije izvedenih 18 manjših pilotnih projektov. Vse države članice so predložile izvedbene načrte za jamstvo za mlade. Napredek pri izvajanju bo ocenjen v okviru evropskega semestra. Večina držav članic je v partnerstva, vzpostavljena v okviru jamstva za mlade, vključila mladinske organizacije, dve tretjini pa sta vključili storitve za mlade.

Kot odgovor na zaskrbljenost zaradi naraščajoče socialne izključenosti mladih so skoraj vse države članice sprejele ukrepe za povečanje vključenosti mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo. Večina držav članic se je zavezala, da bodo mladim izboljšale dostop do kakovostnih storitev, 80 % držav članic pa je podprlo mladinsko delo in mladinske centre. Kljub temu pa proračunski rezi po vsej Evropi negativno vplivajo na mladinsko delo⁽²⁴⁾, naraščajoči delež mladih, ki so na pragu revščine in izključenosti, pa povečuje potrebo po posredovanju.

Na področju udeležbe je 27 držav članic razvilo mehanizme za dialog z mladimi; 25 jih je omogočilo javno podporo za mladinske organizacije, dve tretjini pa sta spodbujali uporabo spletnih medijev in zagotavljali več možnosti za razpravo. Čeprav si države članice glede na stalno nizko udeležbo nekaterih skupin še vedno prizadevajo za vključevanje mladih v celotnem družbenoekonomskem spektru, lahko oblikovalci politike na vseh ravneh naredijo še več za vključitev nezadostno zastopanih skupin.

4. Upravljanje in izvajanje okvira za sodelovanje na področju mladine v obdobju 2013–2015

Poročila držav članic o izvajanju okvira za sodelovanje tvorijo trden temelj za nadaljnje sodelovanje na področju mladine na ravni EU. Okvir je pomagal izboljšati nacionalne mladinske programe in medsektorsko sodelovanje v korist mladih in je temeljil na ustreznih dokazih in izmenjavi izkušenj.

⁽²³⁾ Youthpass je orodje za priznavanje neformalnega in priložnostnega učenja pri mladinskem delu; uporablja se za projekte, ki se financirajo iz sredstev za mladino v programu Erasmus+. <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/>.

⁽²⁴⁾ Študija o pomenu mladinskega dela v EU, 2014.

Za učinkovitejše izvajanje okvira bi Komisija in države članice lahko izboljšale izmenjavo pomembnih podatkov in drugih dokazov izven področja mladine. Hkrati pa bi se ti lahko uporabili kot podlaga za mladinske politike, ki so bolj usmerjene k rezultatom. Komisija in države članice bi morale spodbujati vključitev vprašanj, povezanih z mladimi, v druga politična področja. Na ravni EU bi medsebojno učenje lahko postalo bolj raznoliko, na primer z ustvarjanjem dodatnih priložnosti za medsebojno učenje, prilagojeno različnim potrebam držav članic. Strukturirani dialog z mladimi bi moral postati bolj vključujoč.

Glavne dejavnosti in instrumenti so podrobneje opisani v nadaljnjem besedilu.

Okvir pri določanju dnevnega reda

Okvir je zelo spodbudil razvoj nacionalnih programov za mlade. Od leta 2010 so na tem področju skoraj vse države članice uvedle pobude ali orodja. V dveh tretjinah držav članic je okvir utrdil prednostne naloge nacionalne mladinske politike, v eni tretjini pa je imel vpliv na lokalni in regionalni ravni. 11 držav članic je preusmeril svojo nacionalno mladinsko politiko v skladu z okvirom.

Okvir je spodbudil medsektorsko sodelovanje. Skoraj vse države članice imajo institucionalizirane mehanizme za zagotovitev medsektorskega pristopa k mladinski politiki. Ti mehanizmi so na primer medresorske strukture in redni medresorski sestanki.

Svet je s svojim prvim delovnim načrtom EU za mladino za obdobje 2014–2015 želel okrepiti izvajanje okvira in večina držav članic je pri teh aktivnostih sodelovala. Triindvajset držav članic je menilo, da je bil cilj delovnega načrta dosežen in da so se v njem odražale nacionalne prednostne naloge, nekatere pa so opozorile na nevarnost neskladnih ali vzporednih pristopov za devetletni okvir.

Oblikovanje politik na podlagi dokazov: količinski in kakovostni razvoj

Položaj mladih v EU je redno merjen na podlagi pregleda 41 kazalnikov za prikaz pogojev, ki vplivajo na mlade ⁽²⁵⁾. Države članice te kazalnike vse bolj uporabljajo, čeprav ta pristop še ni privedel do sistematičnih v rezultate usmerjenih mladinskih politik.

Kazalniki in drugi dokazi iz Eurostata in fundacije Eurofound ter partnerstvo med Komisijo in Svetom Evrope bodo državam članicam in Komisiji zlasti prek analize s strani skupine evropskih raziskovalcev na področju mladine (*Pool of European Youth Researchers*) pomagali prepoznati nove trende in nato ustrezno prilagoditi prednostne naloge.

Komisija in države članice morajo te dokaze deliti – tudi izven razsežnosti mladinske politike – z drugim, ki se ukvarjajo z mladimi. Na ravni EU novi evropski kazalnik ⁽²⁶⁾ omogoča uporabniku prijazen spletni dostop do podatkov. Od leta 2016 naprej bo novi mladinski wiki zagotavljal posodobljene informacije o nacionalnih politikah, zakonodaji in programih na področju mladine. To bo dopolnjeval nov okvir kazalnikov za spremljanje jamstva za mlade, katerega prvi podatki bodo predvidoma na voljo konec leta 2015.

Vzajemno učenje: izmenjava izkušenj

Države članice so se učile druga od druge, predvsem prek sodelovanja v strokovnih skupinah. V obdobju 2013–2015 so strokovnjaki razpravljali o načinih za spodbujanje ustvarjalnega in inovativnega potenciala mladih, kako mladinsko delo mladim pomaga pri soočanju z izzivi v krizi, in o kakovosti mladinskega dela. Ugotovitve so bile uporabljene pri delu Sveta in v razpravah v okviru foruma o izobraževanju, usposabljanju in mladih ⁽²⁷⁾. Poročilo o kakovosti mladinskega dela iz leta 2015 ⁽²⁸⁾ je bilo podlaga za sklepe Sveta o okrepitvi mladinskega dela zaradi zagotavljanja povezanih družb ⁽²⁹⁾; v teh sklepih je Svet izrazil potrebo po referenčnem in kakovostnem orodju, ki bi glede kakovosti pomagalo nacionalnim mladinskim organizacijam.

Države članice so se učile druga od druge tudi prek aktivnosti, organiziranih v partnerstvu med Komisijo in Svetom Evrope; manjše skupine držav članic so organizirale posebno izmenjavo o zadevah skupnega interesa, kot je lokalno mladinsko delo.

⁽²⁵⁾ SEC(2011) 401.

⁽²⁶⁾ http://ec.europa.eu/youth/dashboard/index_en.htm

⁽²⁷⁾ Resolucija Sveta o delovnem načrtu Evropske unije za mladino za obdobje 2014–2015, 20. maj 2014.

⁽²⁸⁾ *Quality Youth Work – A common framework for the further development of youth work*, http://ec.europa.eu/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf.

⁽²⁹⁾ Maj 2015.

Da bi čim bolje izkoristili različne dejavnosti vzajemnega učenja, mora naslednji delovni načrt vključevati razvoj prožnega okvira, ki bi omogočal lažji dostop do informacij in rezultatov dejavnosti. Moral bi tudi spodbujati upoštevanje ugotovitev in pomagati ustvarjati povezave med partnerji s skupnimi interesi.

Strukturiran dialog: povečevanje obsega in utrjevanje dialoga na političnem dnevnem redu

Strukturiran dialog EU med oblikovalci politike, mladimi in njihovimi predstavniki na splošno velja za obetavno orodje za razumevanje želja mladih. Njegov prvi 18-mesečni cikel, ki se je končal leta 2011, je prispeval k oblikovanju nadaljnjih pobud EU na področju brezposelnosti mladih. V obdobju 2013–2015 sta bili v okviru dialoga obravnavani socialna vključenost in opolnomočenje mladih. Njegova priporočila pa so nato bila obravnavana v Svetu.

Strukturirani dialog se je od leta 2013 razvil in je bolje vključen v agendo, ki zadeva področje mladinske politike. Število udeležencev se je več kot podvojilo in približno 40 000 mladih se je odzvalo v zadnjem ciklu, številni v imenu večjih skupin. Na podlagi tega modela so se tudi na nacionalni ravni začeli oblikovati postopki za nacionalni dialog.

Strukturirani dialog pa še ni v celoti izkoristil svojega potenciala: še vedno ne dosega širše skupine mladih z manj priložnostmi in šibkejšim političnim glasom. V podporo nacionalnim prizadevanjem in spletnemu orodju za posvetovanja, ki se je začelo uporabljati leta 2014, Komisija z dotacijami iz programa Erasmus+ spodbuja vključevanje večjega števila mladih. Dodaten izziv je opazovati uporabo rezultatov dialoga v politiki EU in nacionalni politiki. Nazadnje pa bi oblikovalci politike zaradi svoje odgovornosti in za motiviranje mladih za vključevanje morali na vseh ravneh zagotoviti boljše povratne informacije o svojih odzivih na evropskem mladinskem portalu in v nacionalnih delovnih skupinah. Ugotovitve poročila EU o mladih za leto 2015 in trenutnega vmesnega vrednotenja okvira EU za sodelovanje na področju mladine lahko spodbudijo nadaljnje izboljšave strukturiranega dialoga.

5. Nadaljnje sodelovanje mladih v EU (2016–2018)

Enake možnosti za izobraževanje, zaposlitev in udeležbo v vključujočih skupnostih

Na podlagi političnih prednostnih nalog EU, poročil držav članic o izvajanju okvira, zbranih podatkov in dokazov bi v prihodnjem delovnem obdobju okvira za sodelovanje morali dati prednost:

- večji socialni vključenosti vseh mladih, pri tem pa upoštevati temeljne evropske vrednote;
- večji udeležbi vseh mladih v demokratičnem in državljskem življenju v Evropi;
- lažjemu prehodu mladih iz mladosti v odraslost, zlasti pri vključevanju na trg dela.

Glede na te prednostne naloge ter usmerjenost ukrepanja držav članic in Komisije k vsem mladim je treba še večjo pozornost nameniti naslednjim skupinam:

- mladim, ki jim grozi marginalizacija;
- mladim, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo;
- mladim s priseljskim ozadjem, med drugim tudi novo priseljenim priseljencem in mladim beguncem.

Tudi z delovnim načrtom EU za mladino, instrumenti okvira in po potrebi s sodelovanjem z drugimi politikami bodo Komisija in države članice na teh področjih sprejemale ukrepe za spodbujanje:

- socialnega vključevanja in postopkov za doseganje mladih iz različnih okolij, zlasti tistih, ki trpijo zaradi prikrajšanosti, zato da bi se zagotovila njihova polna udeležba v družbenih in državljskih dejavnostih;
- zmogljivosti mladinskega dela, mladinskih organizacij in mrež, ki delujejo kot sile vključevanja, saj mladim pomagajo pri vključevanju, prostovoljstvu in pri spodbujanju pozitivnih družbenih sprememb v skupnostih;
- priznavanja kakovosti mladinskega dela s krepitvijo zmogljivosti za doseganje in odzivanje na nove družbene, vedenjske in tehnološke spremembe;
- novih oblik sodelovanja v demokratičnih procesih in dostopa do političnega odločanja prek spletnih in drugih orodij;

- novih zahtevanih spretnosti, vključno z državljskim udejstvovanjem, medijsko in digitalno pismenostjo, kritično presojo in medkulturnim razumevanjem;
- dostopa mladih do njihovih temeljnih pravic in nediskriminatornih praks in medkulturnega razumevanja ter
- prostovoljnega dela, tudi v okviru programov EU, kot so Evropska prostovoljna služba in nova pobuda Evropska prostovoljska enota za humanitarno pomoč, kot način za združevanje učenja z državljskim udejstvovanjem ⁽³⁰⁾; večje komplementarnosti med nacionalnimi in mednarodnimi akterji za povečanje čezmejnega prostovoljnega dela in za boljše povezovanje nacionalnega prostovoljstva z Evropsko prostovoljno službo.

Ob upoštevanju teh prednostnih nalog bi moral strukturirani dialog EU z mladimi spodbujati, da se mladi vključujejo v strpne, raznolike in demokratične družbe. Naslednji dialog mora, med drugim z uporabo lažjih orodij za vključevanje, prilagojenih potrebam in navadam mladih, doseči širše občinstvo skupin mladih, zlasti tistih, ki se še niso vključili v dialog.

Mladinska politika v okviru razširjene agende EU

Mladinska politika ne more delovati ločeno. Sodelovanje in dopolnjevanje s politikami, kot so zaposlovanje, izobraževanje, usposabljanje, zdravje in dobro počutje, kultura, digitalni mediji, trajnostni razvoj, državljanstvo in šport, je bistvenega pomena.

Okvir za sodelovanje lahko takšno sodelovanje podpre s svojimi mehanizmi. Z delovnim načrtom EU bodo Komisija in države članice lahko naprej izvajale ter izboljševale medsektorske strukture in delovne metode. To prispeva k doseganju splošnih ciljev na področju mladih: ustvarjati več priložnosti in enake možnosti za vse mlade v izobraževanju in na trgu dela ter spodbujati aktivno državljanstvo, socialno vključenost in solidarnost med vsemi mladimi.

Evropsko sodelovanje na področju mladine bi moralo biti del širšega političnega programa za mlade. Za doseganje učinka morajo oblikovalci politike na ravni EU in držav članic sodelovati s strokovnjaki, ponudniki storitev, učitelji in podjetji za mobilizacijo virov in sredstev, da se doseže kritična masa mladih. Njihov cilj bi moral biti zagotavljanje inovativnih rešitev za zapletene pojave, kot so marginalizacija, izključenost in pomanjkanja udeležbe.

Nazadnje pa je nujno treba okrepiti prizadevanja. Da bi več mladim lahko omogočili, da postanejo polnopravni člani svoje skupnosti in so v njo vključeni, potrebujemo celovit pristop za spopadanje z izzivi, s katerimi se bomo soočali v prihodnosti. To zahteva skladen politični program, ki ga podpirajo Erasmus+, jamstvo za mlade in bolj odmevni instrumenti financiranja EU, kot je ESS ali PZM. Nacionalna in regionalna sredstva morajo ta prizadevanja podpreti, kjer je to mogoče.

⁽³⁰⁾ Medtem ko se je na ravni EU število upravičencev v okviru Evropske prostovoljne službe podvojilo, ostajajo številke čezmejnega prostovoljstva skromne.

Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020)

Nove prednostne naloge za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju

(2015/C 417/04)

1. OZADJE

Evropa se sooča s številnimi nujnimi nalogami: ponovno zagnati ustvarjanje delovnih mest in gospodarsko okrevanje; doseči trajnostno rast; premostiti naložbeno vrzel; krepiti socialno kohezijo; usklajevati odziv na migracijski tok; prednostno obravnavati preprečevanje radikalizacije in nasilja. Evropa se mora obenem spoprijeti z dolgoročnimi izzivi, kot so staranje prebivalstva, prilagajanje digitalni dobi in zagotavljanje konkurenčnosti v svetovnem, na znanju temelječem gospodarstvu.

Odziv evropske politike v okviru političnih smernic Evropske komisije „Nov začetek za Evropo: moj načrt za delovna mesta, rast, pravičnost in demokratične spremembe“ ⁽¹⁾ zaznamuje nov začetek. Številni ekonomski argumenti govorijo v prid temu, da bi bilo treba izobraževanju in usposabljanju kot rasti prijaznemu sektorju v tem novem načrtu dodeliti ključno vlogo. Vlaganje v človeški kapital je dobra naložba. Kakovostno izobraževanje in usposabljanje prispevata k spodbujanju trajnostne gospodarske rasti, pa tudi trajnostnega razvoja, saj krepita raziskave in razvoj, inovativnost, produktivnost in konkurenčnost. Države članice bi morale izvesti potrebne naložbe v vse sisteme izobraževanja in usposabljanja, da bi povečale njihovo uspešnost in učinkovitost pri izboljšanju usposobljenosti in kompetenc delovne sile ter tako omogočile boljše predvidevanje in zadovoljevanje hitro spreminjajočih se potreb na dinamičnih trgih dela v vse bolj digitalnem gospodarstvu ter v okviru tehnoloških, okoljskih in demografskih sprememb. Okrepiti bi morale prizadevanja za izboljšanje dostopa vseh do kakovostnega vseživljenjskega učenja in izvajati strategije aktivnega staranja, ki omogočajo daljše delovno življenje.

Tragični izbruhi nasilnega ekstremizma na začetku leta 2015 so nas odločno opomnili, da so naše družbe ranljive. Izobraževanje in usposabljanje imata pomembno vlogo pri zagotavljanju, da se naše skupne človeške in državljanske vrednote ohranjajo in prenašajo na prihodnje generacije, za spodbujanje svobode misli in izražanja, socialne vključenosti in spoštovanja drugih, pa tudi za preprečevanje in zatiranje vseh oblik diskriminacije, krepitev poučevanja in sprejetja teh skupnih temeljnih vrednot ter postavitve temeljev za bolj vključujoče družbe prek izobraževanja – že od zgodnjega otroštva ⁽²⁾. Izobraževanje in usposabljanje lahko pripomoreta k preprečevanju in izkoreninjanju revščine in socialne izključenosti, spodbujanju medsebojnega spoštovanja in gradnji temeljev odprte in demokratične družbe, ki je podlaga za aktivno državljanstvo.

Obenem se izobraževalni sistemi in sistemi usposabljanja soočajo z izzivom zagotavljanja enakopravnega dostopa do visokokakovostnega izobraževanja, zlasti z ustvarjanjem možnosti za najbolj prikrajšane in vključevanjem ljudi z različnimi ozadji, vključno z ustreznim vključevanjem novo prispelih migrantov ⁽³⁾, v učno okolje, s čimer se spodbuja navzgor usmerjena socialna konvergenca.

Glede na navedeno izobraževanje in usposabljanje znatno prispevata k različnim strategijam in pobudam EU, med drugim k strategiji Evropa 2020, jamstvu za mlade, pobudi za zaposlovanje mladih, pobudi o enotnem digitalnem trgu, evropskima agendama za varnost in o migracijah ter naložbenemu načrtu za Evropo, pri čemer se v celoti spoštuje pristojnost držav članic za nacionalne izobraževalne sisteme in sisteme usposabljanja. Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) z medsebojnimi izmenjavami, vzajemnim učenjem ter zbiranjem dokazov in podatkov dopolnjuje nacionalne ukrepe in je v podporo državam članicam pri reformah za dodatno izboljšanje njihovih rezultatov.

Izobraževanje in usposabljanje posameznikom zagotavljata znanje, spretnosti in kompetence, ki jim omogočajo razvoj in vplivanje na osebni položaj, s širitvijo njihovih razvojnih možnosti, zagotavljanjem veščin, ki jim bodo v življenju koristile, postavljanjem temeljev za aktivno državljanstvo in uveljavljanje demokratičnih vrednot ter s spodbujanjem vključevanja, pravičnosti in enakopravnosti.

⁽¹⁾ Predsednik Komisije Jean-Claude Juncker ga je 15. julija 2014 v Strasbourgu predstavil Evropskemu parlamentu.

⁽²⁾ Izjava o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem, Pariz, 17. marec 2015.

⁽³⁾ Pri vseh sklicevanjih v tem besedilu na migrante velja naslednje:

To ne posega v pravni položaj v zvezi z dostopom različnih kategorij migrantov do izobraževanja in usposabljanja, kakor je določeno v veljavnem mednarodnem pravu, pravu Evropske unije in nacionalnem pravu.

Pregled izobraževanja in usposabljanja za leto 2015, ki ga je pripravila Komisija, kaže, da še vedno obstajajo resni izzivi:

- v vsej EU 22 % petnajstletnikov dosega slabe rezultate v matematiki. Med učenci z nižjim družbenoekonomskim statusom ta odstotek znaša zaskrbljujočih 36,6 %. Poleg tega 18 % petnajstletnikov v EU dosega slabe rezultate pri branju in 17 % pri naravoslovju. Slabi rezultati na teh študijskih področjih so za približno 60 % bolj pogosti med fanti kot med dekleti ⁽⁴⁾,
- četrtnina odraslih v Evropi je nizkokvalificiranih, kar omejuje njihov dostop na trg dela, obenem pa onemogoča nadaljnje izobraževanje ali usposabljanje. Le 4,4 % od 66 milijonov odraslih, ki imajo v najboljšem primeru nižjo sekundarno izobrazbo, se udeležuje izobraževanja odraslih ⁽⁵⁾,
- zgodnje opuščanje izobraževanja ⁽⁶⁾ zdaj znaša 11,1 %. Čeprav je bil pri uresničevanju skupnega krovnega cilja strategije Evropa 2020 dosežen precejšen napredek, je v vsej Evropi še vedno več kot 4,4 milijona oseb, ki so zgodaj opustile izobraževanje, pri čemer je približno 60 % teh oseb delovno neaktivnih ali brezposelnih, kar pomeni, da so bolj izpostavljene socialni izključenosti in nižjemu državljanškemu udejstvovanju,
- delež oseb z visokošolsko izobrazbo ⁽⁷⁾ se še naprej večja in danes dosega 37,9 %. Tudi tu je bil dosežen dober napredek pri uresničevanju skupnega krovnega cilja strategije Evropa 2020, vendar zaposljivost diplomantov še naprej stagnira po vsej EU.

Celovit vmesni pregled strateškega okvira ET 2020 iz leta 2014, v katerega so bile vključene države članice in ključni deležniki ter na katerem temelji to poročilo, je privedel do treh glavnih strateških ugotovitev:

- potrdila se je vrednost celostnega okvira, ki zajema izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh. Današnja potreba po prožnosti in prehodnosti med učnimi izkušnjami zahteva usklajene politike od predšolske vzgoje in šolskega izobraževanja do visokega šolstva, poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izobraževanja odraslih, pri čemer se spoštuje načelo vseživljenjskega učenja,
- štirje strateški cilji ET 2020 (ki so tudi trenutna referenčna merila EU) so še vedno veljavni, saj so bili v sklepih Sveta o ET 2020 iz leta 2009 določeni tako izčrpno in usmerjeno v prihodnost, da nudijo trdno osnovo za dejavnosti ET 2020 vse do leta 2020. Vendar je treba politiko preusmeriti, da bo vključevala tako nujne gospodarske in zaposlitvene izzive kot vlogo izobraževanja pri spodbujanju pravičnosti in vključenosti ter razširjanju skupnih evropskih vrednot, medkulturnih kompetenc in aktivnega državljanstva,
- ET 2020 znatno prispeva k splošni agendi EU za delovna mesta, rast in naložbe, vključno z evropskim semestrom. Na tem področju bi lahko okrepili na dokazih temelječo podlago in vzajemno učenje v zvezi z reformnimi izzivi, pa tudi specifičnost okvira za posamezno državo, kjer je to ustrezno.

Ob upoštevanju navedenih izzivov in političnih ugotovitev ter zaradi boljše uskladitve ET 2020 s političnim mandatom in prednostnimi nalogami EU se v tem skupnem poročilu predlaga usmerjanje evropskega sodelovanja v tem okviru vse do leta 2020, s čimer bi se njegovo delovno obdobje podaljšalo s treh na pet let.

2. GLAVNI IZZIVI, KI DOLOČAJO IZBIRO PRIHODNIH PREDNOSTNIH NALOG

Na osnovi pregleda stanja in ob upoštevanju razlik med državami članicami so v tem poglavju predstavljeni glavni premiki in izzivi na področju izobraževanja in usposabljanja v Evropi, ki so privedli do določitve novih prednostnih področij in konkretnih nalog za prihodnje delo do leta 2020.

Nova *prednostna področja* so:

- ustrezna in visokokakovostna znanja, spretnosti in kompetence, pridobljene v celotnem obdobju vseživljenjskega učenja, s poudarkom na vplivu učnih rezultatov na zaposljivost, inovativnost, aktivno državljanstvo in dobro počutje,
- vključujoče izobraževanje, enakopravnost, pravičnost, nediskriminacija in spodbujanje državljanških kompetenc,

⁽⁴⁾ Rezultati raziskave Programa OECD za mednarodno primerjavo dosežkov učencev (PISA) iz leta 2012: Excellence through equity (Doseganje odličnosti s pravičnostjo).

⁽⁵⁾ The Survey of Adult Skills: Implications for education and training policies in Europe (Raziskava o usposobljenosti odraslih: posledice za politike izobraževanja in usposabljanja v Evropi), Evropska komisija (2013).

⁽⁶⁾ Delež prebivalstva v starosti od 18 do 24 let, ki ima zgolj nižjo sekundarno izobrazbo ali manj in se ne izobražuje ali usposablja.

⁽⁷⁾ Odstotek oseb v starosti od 30 do 34 let, ki so uspešno zaključile terciarno raven izobraževanja (Eurostat).

- odprto in inovativno izobraževanje in usposabljanje, vključno s popolnim sprejemanjem digitalne dobe,
- trdna podpora učiteljem, izvajalcem usposabljanja, vodstvenim delavcem v šolah in drugim pedagoškim delavcem,
- preglednost in priznavanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij za omogočanje mobilnosti na področju učenja in dela,
- trajnostne naložbe, kakovost in učinkovitost izobraževalnih sistemov in sistemov usposabljanja.

Ta prednostna področja in z njimi povezana konkretna vprašanja so opisana v prilogi.

2.1 Kakovost in ustreznost učnih izidov sta ključnega pomena za razvoj znanj in spretnosti ter kompetenc

Nizka raven temeljnih znanj in spretnosti v Evropi zavira gospodarski napredek ter močno omejuje posameznike pri njihovi poklicni, socialni in osebni izpolnitvi. Da bi se izboljšali zaposljivost, inovativnost in aktivno državljanstvo ter na podlagi Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, morajo iti temeljna znanja in spretnosti z roko v roki z drugimi ključnimi kompetencami in pristopi: ustvarjalnostjo, podjetnostjo in samoiniciativnostjo, digitalnimi kompetencami⁽⁸⁾, znanjem tujih jezikov, kritičnim razmišljanjem (vključno z elektronsko in medijsko pismenostjo) ter znanji in spretnostmi, ki odražajo naraščajoče potrebe, na primer potrebe v zelenem gospodarstvu ter v digitalnem in zdravstvenem sektorju.

Kakovost učnih rezultatov bi bilo treba spodbujati skozi vse življenje. Večina držav članic je že uvedla celovite strategije za vseživljenjsko učenje, vendar bi morale takšne strategije razviti vse države in zagotoviti prehodnost med različnimi oblikami in ravni učenja ter iz izobraževanja in usposabljanja v svet dela. Za to so potrebna nenehna prizadevanja za usklajevanje in partnerstvo med različnimi sektorji izobraževanja ter med izobraževalnimi ustanovami in zadevnimi deležniki.

Predšolska vzgoja in varstvo sta izhodiščna točka ter spadata med najučinkovitejše načine za izboljšanje usposobljenosti na področju ključnih kompetenc, vendar sta soočena z dvojnimi izzivom, tj. kako razširiti dostop in izboljšati kakovost. V nekaterih državah je posebej težavno zagotavljanje storitev za otroke, mlajše od treh let. Kot je predlagano v okviru za kakovost predšolske vzgoje in varstva, ki so ga strokovnjaki iz držav članic oblikovali v prejšnjem delovnem obdobju, bi ključne naloge za nadaljnje delo lahko vključevale izboljšanje dostopa, zlasti za prikrajšane, profesionalizacijo osebja ter učinkovite sisteme upravljanja, učnih načrtov, financiranja in spremljanja.

Vse države članice **so uvedle ukrepe za zmanjšanje zgodnjega opuščanja izobraževanja**, ki pa skupaj ne tvorijo vedno celovitih strategij, ki jih zahteva priporočilo Sveta iz leta 2011⁽⁹⁾, ali enakovrednih, z dokazi podprtih politik. Za uspešen odziv sta potrebna dolgoročna zavezanost in medsektorsko sodelovanje s poudarkom na ustrezni kombinaciji preprečevanja, zgodnjega ukrepanja in kompenzacijskih ukrepov. Politike za zmanjšanje zgodnjega opuščanja izobraževanja na ravni šol bi morale zajemati sodelovalne pristope, aktivno vključevanje staršev, partnerstva z zunanjimi deležniki in skupnostjo, ukrepe v podporo dobremu počutju učencev ter visokokakovostno usmerjanje in svetovanje, s čimer bi zagotovili, da ima vsak učenec enake možnosti za dostop do visokokakovostnega izobraževanja, sodelovanje v njem in koristi od njega, ter vsem učencem omogočili, da v celoti izkoristijo svoj potencial.

Visokošolski sistemi bi morali okrepiti na znanju temelječe gospodarstvo ter se odzivati na potrebe družbe. Visoko šolstvo se mora učinkovito odzvati na zahteve spreminjajoče se družbe in trga dela, in sicer s povečanjem obsega znanj in spretnosti ter človeškega kapitala v Evropi in s krepitvijo svojega prispevka h gospodarski rasti. V ta namen bi bilo treba zagotoviti, da se posodabljanje usmerja v sinergije med izobraževanjem, raziskavami, inovativnostjo in zaposlovanjem, pri čemer se ustvarjajo povezave med visokošolskimi ustanovami ter lokalnim okoljem in regijami, izvajajo inovativni pristopi, s katerimi se bo izboljšala ustreznost programov, vključno z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), izboljšujejo prehodi v zaposlitev in krepí mednarodno sodelovanje. Zmanjšanje deleža zgodnjega opuščanja izobraževanja in povečanje deleža diplomantov še naprej pomenita izziv za številne države članice, zlasti pri prikrajšanih skupinah, prednostno pa je treba zagotoviti, da vse oblike visokošolskega izobraževanja študentom zagotovijo ustrezna visokokakovostna znanja, spretnosti in kompetence, tako da bodo pripravljeni za svojo prihodnjo poklicno pot. Visokošolsko izobraževanje mora prispevati tudi k pripravi študentov za aktivno državljanstvo na podlagi odprtega pristopa in kritičnega razmišljanja, pa tudi spodbujati osebni razvoj, obenem pa v celoti prevzeti svojo vlogo pri posredovanju in ustvarjanju znanja.

⁽⁸⁾ Učenje in pridobivanje digitalnih kompetenc nista omejena zgolj na znanja in spretnosti na področju IKT ter vključujeta varno, skupno in ustvarjalno uporabo IKT, vključno s kodiranjem.

⁽⁹⁾ Združeno kraljestvo je glasovalo proti temu priporočilu.

Poklicno izobraževanje in usposabljanje imata ključno vlogo pri razvijanju ustreznih znanj in spretnosti. V večini držav članic so stopnje zaposlenosti diplomantov poklicnega izobraževanja in usposabljanja že zadovoljive. Do tega je prišlo tudi po zaslugi ukrepov za izboljšanje uspešnosti, kakovosti in privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki so bili sprejeti v obdobju 2011–2014 za izvajanje ciljev iz sporočila iz Bruggea iz leta 2010 v okviru kopenhavenskega procesa. Slediti bi morale nadaljnje reforme v skladu s srednjeročnimi cilji, opredeljenimi v sklepih iz Rige z dne 22. junija 2015 (glej prilogo). Prizadevati bi si bilo treba za razvoj ustreznih znanj in spretnosti z nadaljnjim spodbujanjem vseh oblik učenja na delovnem mestu, npr. pripravništev, vajeništev in dualnih sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, krepitvijo evropske koalicije za vajeništva, razvojem nadaljnjih partnerstev z vsemi deležniki na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter izboljšanjem predvidevanja potreb po znanjih in spretnostih. Obenem bi bilo treba okrepiti začetni in stalni poklicni razvoj učiteljev, izvajalcev usposabljanja in mentorjev na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, tudi z delovnimi praksami v podjetjih in industriji, da bi sledili razvoju dogodkov na tem področju.

Izobraževanje odraslih pomeni podlago za nadgradnjo znanj in spretnosti, prekvalifikacijo, aktivno državljanstvo in socialno kohezijo. Zaradi nedavnih raziskav⁽¹⁰⁾, iz katerih so razvidne nizke ravni temeljnih znanj in spretnosti pri odraslih, pa tudi učinka globalizacije na potrebe po znanjih in spretnostih ter visoke stopnje brezposelnosti, je treba okrepiti izvajanje prenovljenega evropskega programa za izobraževanje odraslih. Prednostne naloge bi morale vključevati učinkovitejšo upravljanje, znatno povečanje ponudbe in udeležbe, prožnejšo ponudbo, boljši dostop, natančnejše spremljanje in boljše zagotavljanje kakovosti (glej prilogo). Izobraževanje odraslih nedavno prispelim migrantom in ljudem s priseljenjskim ozadjem nudi priložnost za nadaljnje izobraževanje ali prekvalifikacijo ter povečuje možnosti zanje, da se uveljavijo na trgu dela in vključijo v družbo.

2.2 Izobraževanje in usposabljanje sta ključnega pomena za spodbujanje socialne kohezije, enakopravnosti, nediskriminacije in državljskih kompetenc

V večini evropskih držav in držav OECD je neenakopravnost na najvišji ravni v 30 letih ter negativno vpliva na učne rezultate, saj izobraževalni sistemi običajno ohranjajo obstoječe vzorce družbenoekonomskega statusa. Zato mora biti prekinitev medgeneracijskega kroga nizkokvalificiranosti prednostna naloga. Večina držav članic je sprejela ukrepe za izboljšanje dostopa do izobraževanja za prikrajšane učence. Kljub temu še vedno obstaja znatna vrzel pri izobraževanju, dostop do kakovostnega izobraževanja in usposabljanja od predšolske vzgoje in varstva naprej pa ostaja izziv v več delih EU. Potrebni so učinkoviti ukrepi za odziv na vse oblike raznolikosti ter za zagotavljanje vključujočega izobraževanja in usposabljanja za vse učence, zlasti za prikrajšane skupine, kot so učenci s posebnimi potrebami, pravkar prispeli migranti, ljudje s priseljenjskim ozadjem in Romi. V celoti bi bilo treba uporabiti jamstvo za mlade (tj. vstopanje na trg dela, vajeništva in druga priložnost za izobraževanje in usposabljanje).

Odpraviti je treba razlike med spoloma pri izobraževanju in usposabljanju, ki temeljijo tudi na nadaljevanju spolnih stereotipov, ter obravnavati razlike med spoloma pri izbiri izobraževanja. Ustrahovanje, nadlegovanje in nasilje v učnem okolju, vključno s tistimi v zvezi s spolom, ne smejo biti dopustni. Izobraževalne ustanove ter učitelji, izvajalci usposabljanja, vodstveni delavci v šolah in drugi pedagoški delavci morajo biti ustrezno usposobljeni in imeti ustrezno podporo, da bi učencem lahko omogočili, da v učnem okolju izkusijo vključenost, enakopravnost, pravičnost, nediskriminacijo in demokratično državljanstvo. Okrepiti bi bilo treba vlogo odprtih učnih okolij, kot so javne knjižnice, odprta izobraževalna središča za odrasle in odprte univerze, kot sredstva za spodbujanje socialne vključenosti.

Ministri za izobraževanje so v pariški deklaraciji z dne 17. marca 2015 pozvali k ukrepanju na vseh ravneh za krepitev vloge izobraževanja pri spodbujanju državljanstva ter skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije, krepitvi socialne kohezije in pomoči mladim, da postanejo odgovorni, odprti in dejavni člani naše raznolike in vključujoče družbe⁽¹¹⁾. Izobraževanje je pomembno za preprečevanje in izkoreninjenje marginalizacije in radikalizacije. Nadaljnje ukrepanje na podlagi deklaracije je ena ključnih prednostnih nalog v novem delovnem obdobju. Potekalo bo v obliki skupne analize, medsebojnega učenja, srečanj, razširjanja dobrih praks in konkretnih ukrepov, ki se financirajo iz programa Erasmus+, v skladu s štirimi področji iz deklaracije: (i) zagotavljanje, da otroci in mladi pridobijo družbene, državljanske in medkulturne kompetence s spodbujanjem demokratičnih vrednot in temeljnih pravic, socialne vključenosti in nediskriminacije ter aktivnega državljanstva; (ii) krepitev kritičnega razmišljanja in medijske pismenosti;

⁽¹⁰⁾ Glej predvsem raziskavo OECD o usposobljenosti odraslih, izvedeno v okviru Programa za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (PIAAC).

⁽¹¹⁾ Neformalno izobraževanje je pomembno za spodbujanje družbene in demokratične udeležbe mladih, kar je ena izmed prednostnih nalog okvira EU za sodelovanje na področju mladih (poročilo EU o mladih za leto 2015).

(iii) spodbujanje izobraževanja prikrajšanih otrok in mladih ter (iv) spodbujanje medkulturnega dialoga prek vseh oblik učenja v sodelovanju z drugimi zadevnimi politikami in deležniki.

Pomen navedenih področij ukrepanja je še okrepljen zaradi trenutnega pritoka migrantov v Evropo. Prihod ljudi z različnimi ozadji ustvarja izziv za sektor izobraževanja in usposabljanja ter deležnike v tem sektorju po vsej Evropi. Za tiste migrante, ki ostanejo v naših državah, je vključevanje v izobraževanje in usposabljanje ključnega pomena za njihovo družbeno vključenost, zaposljivost, poklicno in osebno izpolnitev ter aktivno državljanstvo. V zvezi s tem je najpomembnejša prednostna naloga omogočiti, da se dejansko naučijo jezika oziroma jezikov države gostiteljice. Poleg tega je uspešna vključitev migrantov odvisna tudi od razvijanja medkulturnih znanj in spretnosti učiteljev, izvajalcev usposabljanja, vodstvenih delavcev v šolah, drugih pedagoških delavcev, učencev in staršev, s čimer se zagotavlja večja pripravljenost za multikulturno raznolikost v učnem okolju. V evropski razsežnosti migracij je izpostavljena ustreznost celovite podpore državam članicam pri njihovih ukrepih vključevanja, npr. tudi s skupno analizo, medsebojnim učenjem, konferencami in razširjanjem dobrih praks.

2.3 Za ustrezno in visokokakovostno učenje so potrebni ...

... aktivnejša uporaba inovativnih pedagoških pristopov in orodij za razvijanje digitalnih kompetenc: Izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh imata lahko koristi od uvedbe dobro preizkušenih inovativnih pedagoških praks in učnih materialov, ki so pokazali, da lahko dejansko prispevajo k vključujočemu in zavzetemu učenju za različne skupine učencev. Številne države članice poročajo o pobudah za izboljšanje digitalnih kompetenc učiteljev in učencev, tretjina pa jih je sprejela nacionalne strategije za digitalizacijo izobraževanja. Kljub temu ostajajo veliki izzivi. Družbe postajajo vse bolj digitalne, zaradi česar se povečuje povpraševanje po digitalnih kompetencah. Izobraževanje in usposabljanje se morata na to potrebo odzvati, kar zahteva naložbe v infrastrukturo, organizacijske spremembe, digitalne naprave in digitalne kompetence učiteljev, izvajalcev usposabljanja, vodstvenih delavcev v šolah in drugih pedagoških delavcev, pa tudi vzpostavitev digitalnih (in odprtih) izobraževalnih virov in visokokakovostne didaktične programske opreme. V izobraževanju in usposabljanju bi se morale izkoriščati prednosti novega razvoja na področju IKT ter privzeti inovativni in aktivni pedagoški pristopi, ki temeljijo na metodah sodelovanja učencev in projektnega dela. Odprta učna okolja, kot so javne knjižnice, odprta izobraževalna središča za odrasle in odprte univerze, lahko pripomorejo k sodelovanju med izobraževalnimi sektorji, tudi za prikrajšane učence.

... trdna podpora učiteljem, izvajalcem usposabljanja, vodstvenim delavcem v šolah in drugim članom pedagoškega osebja, ki imajo ključno vlogo pri zagotavljanju uspeha učencev in pri izvajanju izobraževalne politike: Številne države članice poročajo o ukrepih za izboljšanje usposabljanja učiteljev ter poudarjajo, da morata začetno izobraževanje in stalni poklicni razvoj učiteljev in izvajalcev usposabljanja ustrezati svojemu namenu ter združevati predmetno vsebino, pedagoška znanja in prakso. Prednostna naloga ostaja opremiti ustrezno osebje na vseh ravneh in v vseh sektorjih izobraževanja in usposabljanja s trdnimi pedagoškimi znanji in spretnostmi ter kompetencami na podlagi zanesljivih raziskav in prakse. Usposobljeni bi morali biti za obvladovanje individualnih potreb učencev in vse večje raznolikosti, kar zadeva njihova socialna, kulturna, gospodarska in geografska ozadja, preprečevanje zgodnjega opuščanja izobraževanja ter čim uspešnejšo uporabo inovativnih pedagoških pristopov in orodij IKT, pri tem pa prejeti „uvajalno“ podporo na začetku svoje poklicne poti.

V številnih državah kakovost poučevanja čedalje bolj ovira pomanjkanje strokovnih delavcev, hkrati pa je občutno manj zanimanja za poučevanje. Zato bi morale države članice sprejeti ukrepe za povečanje privlačnosti in izboljšanje statusa učiteljskega poklica ⁽¹²⁾. Potrebne so celovite dolgoročne politike, s katerimi bi zagotovili, da bodo izbrani najustreznejši kandidati z različno izobrazbo in izkušnjami ter da bodo imeli učitelji privlačne možnosti za poklicni razvoj, s čimer bi tudi premostili obstoječo izrazito neenakost spolov.

... spodbujanje učne mobilnosti na vseh ravneh: Prvi pregled stanja na področju mobilnosti (za leto 2014), pripravljen v okviru nadaljnega ukrepanja na podlagi priporočila Sveta iz leta 2011 o učni mobilnosti, kaže, da se okolje za učno mobilnost med državami članicami zelo razlikuje, saj ostajajo znatne ovire v zvezi z informacijami, podporo študentom in priznavanjem kvalifikacij. Spremljati in izvajati je treba ukrepe za preglednost, zagotavljanje kakovosti ter potrjevanje in priznavanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij. Za spremljanje razmer na področju mobilnosti so potrebni boljši podatki.

Podpora internacionalizaciji visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja bo ostala prednostna naloga. To bi lahko vključevalo politično sodelovanje z drugimi svetovnimi regijami v zvezi z zagotavljanjem kakovosti in spodbujanjem učnih rezultatov, razvojem strateških partnerstev in skupnih študijskih programov ter spodbujanjem mobilnosti študentov, osebja in raziskovalcev, pa tudi prizadevanji za olajšanje uporabe kvalifikacij, pridobljenih zunaj EU.

⁽¹²⁾ Ukrepi politike za večjo privlačnost učiteljskega poklica v Evropi, Evropska komisija (2013).

... okrepljena in poenostavljena orodja EU za preglednost in priznavanje ter večja sinergija med njimi: Orodja za preglednost in priznavanje kvalifikacij so bistvenega pomena za mobilnost, zaposljivost in vseživljenjsko učenje. Nekatera od njih, kot je Europass, se pogosto uporabljajo. Zaradi zagotovitve večje preglednosti je večina držav članic razvila nacionalna ogrodja kvalifikacij (NQF) in jih uskladila z evropskim ogrodjem kvalifikacij (EQF). Več držav članic je uveljavilo evropski sistem kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET), evropski referenčni okvir za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja (EQAVET) ter okvir kvalifikacij za evropski visokošolski prostor (QF-EHEA).

Pri nadaljnjem delu bi bilo treba spodbujati potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja ter omogočiti preglednost in primerljivost kvalifikacij po vsej Evropi. V zvezi z novo prispelimi migranti bi lahko obstoječi instrumenti za preglednost prav tako lahko pripomogli k boljšemu razumevanju tujih kvalifikacij v EU in obratno. Ustrezno priznavanje in potrjevanje lahko spodbudita uporabo odprtih in inovativnih učnih praks, vključno s tistimi, ki uporabljajo digitalno tehnologijo.

Pri nadaljnjem delu bi se morali usmeriti tudi na bolj učinkovito izvajanje EQF in NQF ter na nadaljnji razvoj EQF, da bi izboljšali preglednost in primerljivost kvalifikacij. Uporaba EQF in NQF lahko podpre obstoječe prakse priznavanja in s tem poenostavi postopek priznavanja.

Posebno pozornost bi bilo treba po predhodni oceni učinka nameniti tudi poenostavitvi in racionalizaciji obstoječih instrumentov EU, kot so orodja, portali in druge storitve v zvezi z znanji in spretnostmi ter kvalifikacijami, namenjenih širši javnosti s ciljem izboljšanja osveščenosti.

... zmanjševanje naložbene vrzeli: Učinkovite naložbe v kakovostno izobraževanje in usposabljanje so vir trajnostne rasti. Vendar vse od krize javni proračuni ostajajo okleščeni, v več državah članicah pa so se izdatki za izobraževanje in usposabljanje realno zmanjšali. To nakazuje potrebo po podpori državam članicam pri načrtovanju reform, ki bi v širšem družbenem kontekstu bolj učinkovito zagotavljale kakovostno izobraževanje in usposabljanje. Naložbeni načrt za Evropo, program Erasmus+, evropski strukturni in investicijski skladi, vključno s pobudo za zaposlovanje mladih, ter program Obzorje 2020 lahko prispevajo k spodbujanju naložb in podprejo prednostne naloge politike ET 2020, ob zagotavljanju trdnih povezav s politikami.

3. UPRAVLJANJE IN DELOVNE METODE

Upravljanje ET 2020 se je od skupnega poročila za leto 2012 izboljšalo, zlasti zaradi okrepljenega zbiranja dokazov (pregled izobraževanja in usposabljanja) in operativnega značaja delovnih skupin ter zaradi oblikovanja rednih platform za izmenjave med ključnimi deležniki, kot je forum za izobraževanje, usposabljanje in mladino. Iz pregleda stanja je razvidno soglasje o naslednjem pristopu za naslednje delovno obdobje:

- **jasni analitični dokazi in spremljanje napredka** so nujni za učinkovitost okvira ET 2020, izvajali pa se bodo v sodelovanju z Eurostatom, omrežjem Eurydice, Cedefop, OECD in drugimi organizacijami,
- poenostavitev in **racionalizacija poročanja** v okviru ET 2020 ostajata prednostna naloga, zato se bo delovno obdobje podaljšalo na pet let. Kar najboljše se bodo uporabili analitični in posodobljeni dejstva in podatki, pridobljeni na primer prek mreže Eurydice in Cedefop (ReferNet). Poleg tega se bodo v pregledu poglavij za posamezne države na področju izobraževanja in usposabljanja upoštevali tudi posodobljeni nacionalni podatki, če bodo metodološko zanesljivi,
- **močnejše povezave med izobraževanjem, gospodarstvom in raziskovanjem, pa tudi vključenost socialnih partnerjev in civilne družbe**, bodo okrepili učinek ET 2020 in ustreznost izobraževalnih sistemov za povečanje inovacijske zmogljivosti Evrope. V tem pogledu trende narekujejo koalicije znanja in koalicije sektorskih spretnosti v okviru programa Erasmus+, ukrepi Marie Skłodowske-Curie ter Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo v okviru programa Obzorje 2020. Sodelovanje z deležniki se bo spodbujalo tudi prek foruma za izobraževanje, usposabljanje in mladino, evropskega foruma za dialog med univerzami in gospodarstvom, foruma za dialog med ustanovami za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter gospodarstvom in tematskimi forumi v državah članicah. Nadaljevalo se bo tudi sodelovanje z evropsko civilno družbo in evropskimi socialnimi partnerji, da bi se omogočila čim boljša uporaba njihovega strokovnega znanja in zmožnosti za ozaveščanje.

Orodja ET 2020 so se obnesla, vendar na nacionalni ravni niso vedno imela dejanskega učinka, predvsem zaradi pomanjkljivega časovnega usklajevanja dejavnosti, pomanjkljivega razširjanja in nizke nacionalne ozaveščenosti glede uporabnosti rezultatov. Nabor orodij ET 2020 se bo okrepil na naslednje načine:

- za izboljšanje preglednosti in skladnosti dejavnosti ET 2020 bo Komisija v sodelovanju z državami članicami, vključno s trojko predsedstev Sveta, pripravila **okviren posodobljen delovni načrt za ET 2020**, v katerega bo vključila jasen pregled ključnih dejavnosti in izobraževalnih dogodkov vzajemnega učenja, načrtovanih za neuradne sestanke visokih uradnikov, tj. v okviru sestankov generalnih direktorjev za šolsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje ter visokošolsko izobraževanje („sestanki generalnih direktorjev“), ter skupine na visoki ravni za izobraževanje in usposabljanje, delovnih skupin ET 2020, svetovalne skupine evropskega ogrodja kvalifikacij ter stalne skupine za kazalnike in merila,
- z letom 2016 bo obravnavo **konkretnih vprašanj** v zvezi z ET 2020 začela nova generacija **delovnih skupin** ⁽¹³⁾. Komisija bo predlagala njihove naloge in jih prilagodila glede na pripombe držav članic, zlasti v okviru Odbora za izobraževanje. Skupine bodo redno poročale ustreznim neformalnim skupinam visokih uradnikov (tj. na sestankih generalnih direktorjev ter skupini na visoki ravni za izobraževanje in usposabljanje), ki skrbijo za usmerjanje, ter Odboru za izobraževanje, ki Svet seznani z zadevnimi rezultati. Spodbujale se bodo inovativne delovne metode, rezultati dela v skupinah pa se bodo bolje razširjali, da bi omogočili resnično izmenjavo znanja, pa tudi olajšali nadaljnje delo,
- **dejavnosti vzajemnega učenja ET 2020**, ki običajno potekajo v delovnih skupinah, se bodo okrepile in državam članicam s podobnimi političnimi izzivi omogočile skupinsko delo. Prostovoljni **medsebojni strokovni pregledi**, organizirani v sklopu izvajanja skupnega poročila za leto 2012 in posvečeni izzivom posameznih držav, so se izkazali za koristne v okviru neuradnih sestankov generalnih direktorjev, vendar zahtevajo več priprave in interaktivnega dialoga. Prilagojeno **vzajemno svetovanje** se lahko uporablja tudi v podporo posameznemu nacionalnemu programu reform ⁽¹⁴⁾,
- **razširjanje dobrih praks** in pridobljenih izkušenj, po potrebi z uporabo mednarodnih dokazov, bo okrepljeno prek tematskih dogodkov, izmenjav za seznanjanje s politikami ter vseh načinov prenosa znanja in izmenjav o tem, kaj je v izobraževanju učinkovito. Da bi olajšali učinkovit prevzem nekaterih ključnih učinkov ET 2020 s strani deležnikov na področju izobraževanja in usposabljanja, bo posebna pozornost namenjena razširjanju ključnih sporočil v uradnih jezikih EU, če so za to na voljo sredstva. Poleg tega bodo v pooblastila delovnih skupin ET 2020 vključeni dogovori o razširjanju, ki se bodo odražali v posodobljenem delovnem načrtu,
- **pregled izobraževanja in usposabljanja**, ki bo časovno usklajen z evropskim semestrom ter bo zagotavljal posodobljene dokaze po temah in državah, se bo sistematično uporabljal kot podlaga za razprave o politikah na ravni Sveta, pa tudi v Evropskem parlamentu v razpravah o izzivih in reformah na področju izobraževanja,
- za večji učinek orodij ET 2020 se bo v celoti izkoristil potencial **programa Erasmus+**, vključno z usklajevanjem priprave političnega preskušanja v delovnih skupinah in uporabo dokazov, zbranih prek odličnih projektov,
- v okviru nadaljnjega ukrepanja na podlagi skupnega poročila za leto 2012 so bili sicer sprejeti pozitivni ukrepi za spodbujanje sodelovanja z Odborom za zaposlovanje na področju izobraževanja in usposabljanja, vendar je še vedno mogoče najti dodatne načine, kako izboljšati in bolje strukturirati ta odnos, na primer s spodbujanjem z dokazi podprte razprave o problematiki človeškega kapitala v skladu s sklepi Sveta (EPSCO) z dne 9. marca 2015,
- okrepiti sodelovanje znotraj Sveta za izobraževanje, mladino, kulturo in šport ter z drugimi sestavami Sveta.

⁽¹³⁾ Te delovne skupine, ki jih je Komisija prvič ustanovila v okviru delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010 z namenom izvajanja odprte metode koordinacije na področju izobraževanja in usposabljanja, zagotavljajo forum za izmenjavo najboljših praks na teh področjih. Združujejo – na prostovoljni osnovi – strokovnjake iz držav članic.

⁽¹⁴⁾ Vzajemno svetovanje je instrument, ki na prostovoljni in pregledni osnovi združuje strokovnjake iz manjšega števila državnih uprav, da bi omogočili zunanje svetovanje državi v procesu obsežnega razvoja politik. Pomenilo naj bi več kot zgolj izmenjavo informacij in zagotovilo forum za iskanje rešitev za nacionalne izzive v obliki participativne delavnice.

PRILOGA

PREDNOSTNA PODROČJA ZA EVROPSKO SODELOVANJE NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Vmesni pregled stanja je potrdil ustreznost štirih **strateških ciljev** ET 2020, ki jih je Svet določil leta 2009, in sicer:

1. uresničevanje načela vseživljenjskega učenja in mobilnosti;
2. izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja;
3. spodbujanje pravičnosti, socialne kohezije in aktivnega državljanstva;
4. krepitev ustvarjalnosti in inovativnosti, vključno s podjetništvom, na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja.

Med temi strateškimi cilji je bil v pregledu stanja izpostavljen skupni cilj držav članic, da bi se racionalizirala trenutna prednostna področja ukrepanja. V preglednici v nadaljevanju je za obdobje do leta 2020 predlaganih **šest prednostnih področij**, in ne trinajst kot doslej, od katerih lahko vsako prispeva k enemu ali več strateškim ciljem ter ki so v celoti skladna s splošnimi političnimi prednostnimi nalogami EU in k njim prispevajo.

V preglednici v nadaljevanju so na zahtevo Sveta po konkretni določitvi tem za nadaljnje delo prednostna področja predstavljena v obliki **konkretnih nalog**. Nadaljnje delo na teh področjih se bo izvajalo v okviru delovnih metod in nabora orodij ET 2020; ta področja (i) odražajo skupen izziv za države članice in (ii) njihovo obravnavanje na evropski ravni pomeni dodano vrednost. *Konkretna naloge* bodo podlaga za pooblastila naslednje generacije delovnih skupin ET 2020.

Države članice se bodo v skladu z nacionalnimi prednostnimi nalogami odločile, na katerih področjih ter v zvezi s katerimi nalogami glede dela in sodelovanja želijo sodelovati.

Prednostna področja	Konkretna naloge
1 ustrezno in visokokakovostno znanje, spretnosti in kompetence, pridobljene v okviru vseživljenjskega učenja, s poudarkom na vplivu učnih rezultatov na zaposljivost, inovativnost, aktivno državljanstvo in dobro počutje	i. krepitev usmerjenih ukrepov politike, da bi se zmanjšalo število slabih rezultatov, kar zadeva osnovna znanja in spretnosti po vsej Evropi, ki zajemajo znanje jezika, bralno, matematično, naravoslovno in digitalno pismenost ii. krepitev razvoja prečnih znanj in spretnosti ter ključnih kompetenc, zlasti digitalnih spretnosti, podjetnosti in jezikovnih kompetenc, v skladu z referenčnim okvirom o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje iii. ponoven zagon in nadaljevanje strategij vseživljenjskega učenja ter obravnav prehodov v izobraževanju in usposabljanju, obenem pa spodbujanje, prek visokokakovostnega usmerjanja, prehoda v poklicno izobraževanje in usposabljanje, visokošolsko izobraževanje in izobraževanje odraslih, vključno z neformalnim in priložnostnim učenjem, in prehoda med njimi ter prehoda iz izobraževanja in usposabljanja v zaposlitev iv. spodbujanje splošnega in pravičnega dostopa do cenovno dostopne visokokakovostne predšolske vzgoje in varstva, zlasti za prikrajšane osebe, ter nadaljnje izvajanje okvira za kakovost na tem področju v. zmanjševanje zgodnjega opuščanja izobraževanja s podpiranjem strategij na ravni šol s splošnim vključujočim pristopom k izobraževanju, usmerjenim v učenca, in zagotavljanjem drugih priložnosti za izobraževanje, pri čemer je poudarek na učinkovitih učnih okoljih in pedagoških pristopih vi. spodbujanje relevantnosti visokega šolstva za trg dela in njegovega družbenega pomena, tudi prek boljših informacij in predvidevanj o potrebah in rezultatih trga dela, na primer s spremljanjem poklicnih poti diplomantov, spodbujanjem razvoja učnih načrtov, več učenja na delovnem mestu ter okrepljenega sodelovanja med ustanovami in delodajalci

	Prednostna področja	Konkretne naloge
		vii. izvajanje srednjeročnih ciljev iz Rige za poklicno izobraževanje in usposabljanje (glej podrobnosti ob koncu besedila) ter hkratna krepitev evropske koalicije za vaještva in izboljšanje predvidevanj o potrebah po znanjih in spretnostih na trgu dela viii. izvajanje prenovljenega evropskega programa za izobraževanje odraslih (glej podrobnosti ob koncu besedila)
2	 vključujoče izobraževanje, enakopravnost, pravičnost, nepristranskost, nediskriminacija in spodbujanje državljskih kompetenc	i. obvladovanje vedno večje raznolikosti učencev in izboljšanje dostopa do kakovostnega in vključujočega rednega izobraževanja in usposabljanja za vse učence, vključno s prikrajšanimi skupinami, kot so učenci s posebnimi potrebami, pravkar prispeli migranti, ljudje s priseljenskim ozadjem in Romi, obenem pa odpravljanje diskriminacije, rasizma, segregacije, ustrahovanja (vključno z ustrahovanjem na spletu), nasilja in stereotipov ii. obravnava vprašanja razlik med spoloma v izobraževanju in usposabljanju ter neenakih možnosti žensk in moških, pa tudi spodbujanje bolj uravnovežene zastopanosti spolov pri izbiri izobraževanja iii. olajšanje učinkovitega učenja učnega in delovnega jezika oziroma jezikov za migrante prek formalnega in neformalnega učenja iv. spodbujanje državljskih, medkulturnih in socialnih kompetenc, vzajemnega razumevanja in spoštovanja ter zavezanosti demokratičnim vrednotam in temeljnim pravicam na vseh ravneh izobraževanja in usposabljanja v. krepitev kritičnega razmišljanja skupaj s kibernetiko in medijsko pismenostjo
3	 Odprto in inovativno izobraževanje in usposabljanje, vključno s popolnim sprejemanjem digitalne dobe	i. nadaljnja preučitev zmožnosti inovativnih in aktivnih pedagoških pristopov, kot so medpredmetno poučevanje ter sodelovalni pristopi, za krepitev razvoja ustreznih visokokakovostnih znanj in spretnosti ter kompetenc, obenem pa spodbujanje vključujočega izobraževanja, tudi za prikrajšane in invalidne učence ii. pospeševanje sodelovanja s spodbujanjem vključenosti učencev, učiteljev, izvajalcev usposabljanja, vodstvenih delavcev v šolah in drugih članov pedagoškega osebja, staršev in širše lokalne skupnosti, kot so skupine civilne družbe, socialni partnerji in podjetja iii. krepitev sinergij med učnimi, raziskovalnimi in inovacijskimi dejavnostmi z vidika trajnostne rasti, ki temelji na razvoju v visokem šolstvu, z novim poudarkom na poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter šolskem izobraževanju iv. spodbujanje uporabe IKT z namenom izboljšanja kakovosti in ustreznosti izobraževanja na vseh ravneh v. povečanje razpoložljivosti in kakovosti odprtih in digitalnih izobraževalnih virov ter pedagoških pristopov na vseh izobraževalnih ravneh v sodelovanju z evropskimi odprtokodnimi skupnostmi vi. obravnava razvoja digitalnih kompetenc na vseh izobraževalnih ravneh, vključno z neformalnim in priložnostnim učenjem, kot odziv na digitalno revolucijo
4	 Trdna podpora učiteljem, izvajalcem usposabljanja, vodstvenim delavcem v šolah in drugim pedagoškim delavcem	i. krepitev zaposlovanja, izbora in uvajanja najboljših in najustreznejših kandidatov za učiteljski poklic ii. povečanje privlačnosti – za oba spola – in krepitev statusa učiteljskega poklica

Prednostna področja	Konkretne naloge
	iii. podpiranje začetnega izobraževanja in stalnega poklicnega izpopolnjevanja na vseh ravneh, zlasti v zvezi z obvladovanjem vse večje raznolikosti učencev, zgodnjega opuščanja izobraževanja, učenja na delovnem mestu, digitalnih kompetenc in inovativnih pedagoških pristopov, tudi prek orodij EU, kot so eTwinning, School Education Gateway in platforma za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE) iv. podpora za spodbujanje odličnosti v poučevanju na vseh ravneh, pri snovanju programov za izobraževanje učiteljev ter pri organizaciji učenja in strukturah spodbud, pa tudi iskanje novih načinov za ocenjevanje kakovosti usposabljanja učiteljev
5 Preglednost in priznavanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij za omogočanje mobilnosti na področju učenja in dela	i. spodbujanje preglednosti, zagotavljanja kakovosti, potrjevanja in s tem priznavanja znanj in spretnosti ter/ali kvalifikacij, tudi tistih, pridobljenih prek digitalnih, spletnih in odprtih učnih virov, ter neformalnega in priložnostnega učenja ii. poenostavitev in racionalizacija orodij za preglednost, dokumentiranje, potrjevanje in priznavanje, ki neposredno zadevajo učence, delavce in delodajalce, ter nadaljnje izvajanje evropskega in nacionalnih ogrodij kvalifikacij iii. podpiranje mobilnosti učencev, vajencev, študentov, učiteljev, članov pedagoškega osebja in raziskovalcev iv. razvoj strateških partnerstev in skupnih študijskih programov, zlasti s povečanjem internacionalizacije visokošolskega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja
6 Trajnostne naložbe, kakovost in učinkovitost izobraževalnih sistemov in sistemov usposabljanja	i. preučitev potenciala naložbenega načrta za Evropo na področju izobraževanja in usposabljanja, vključno s spodbujanjem modelov financiranja, ki bi privabili zasebne akterje in kapital ii. spodbujanje držav članic, naj uporabijo z dokazi podprto oblikovanje politik, vključno z vrednotenjem in ocenjevanjem izobraževalnih sistemov in sistemov usposabljanja, za spremljanje politik in snovanje reform, ki bodo učinkoviteje zagotavljale kakovostno izobraževanje iii. spodbujanje inovativnih načinov za zagotavljanje trajnostnih naložb v izobraževanje in usposabljanje, pri čemer se po potrebi preučijo oblike financiranja, ki temelji na rezultatih, in delitve stroškov

POSEBNE PREDNOSTNE NALOGE NA PODROČJU POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA TER IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH DO LETA 2020

Za sektorske programe za poklicno izobraževanje in usposabljanje (københavnsko-bruški proces) ter za izobraževanje odraslih je potrebna podrobnejša opredelitev – in potrditev v tem skupnem poročilu – ciljev/prednostnih nalog za obdobje do leta 2020.

I. POKLICNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

V sklepih iz Rige z dne 22. junija 2015 je bil predlagan naslednji nov sklop srednjeročnih ciljev ⁽¹⁾ na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja za obdobje 2015–2020:

— Spodbujanje **učenja na delovnem mestu** v vseh oblikah, s posebnim poudarkom na vajeništvu, z vključevanjem socialnih partnerjev, podjetij, zbornic ter ponudnikov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, pa tudi s spodbujanjem inovativnosti in podjetništva.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

- Nadaljnji razvoj mehanizmov za **zagotavljanje kakovosti** v poklicnem izobraževanju in usposabljanju v skladu s priporočilom o vzpostavitvi evropskega referenčnega okvira za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ⁽²⁾ ter vzpostavitev – v sklopu sistemov zagotavljanja kakovosti – neprekinjenih **krogov obveščanja in povratnih informacij v sistemih začetnega (I-VET) in nadaljnega (C-VET) poklicnega izobraževanja in usposabljanja** ⁽³⁾ na podlagi učnih rezultatov.
- Izboljšanje **dostopa do poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter do kvalifikacij vsem** s pomočjo prožnejših in prehodnejših sistemov, zlasti z zagotavljanjem učinkovitih in integriranih storitev usmerjanja ter zagotavljanjem potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja.
- Nadaljnja krepitev **ključnih kompetenc** v programih poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter zagotavljanje učinkovitejših možnosti za pridobitev ali razvoj navedenih znanj in spretnosti prek začetnega in nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja.
- Uvajanje sistematičnih pristopov k **začetnemu izobraževanju in stalnemu poklicnemu izpopolnjevanju učiteljev, izvajalcev usposabljanja in mentorjev** v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, tako za pouk v šoli kot za usposabljanje na delovnem mestu, ter zagotavljanje priložnosti za navedeno izobraževanje in poklicni razvoj.

II. IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

V prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih ⁽⁴⁾, ki ga je Svet sprejel leta 2011, je izpostavljenih več prednostnih področij za obdobje 2012–2014, vendar so umeščena v dolgoročnejši okvir, tako da so usklajena s štirimi strateškimi cilji ET 2020. Da bi uveljavili dolgoročnejšo vizijo iz programa, bi se morale države članice ob podpori Evropske komisije do leta 2020 osredotočiti na naslednje prednostne naloge:

- **Upravljanje:** zagotavljanje skladnosti izobraževanja odraslih z drugimi področji politik, izboljšanje usklajevanja, učinkovitosti in relevantnosti za potrebe družbe, gospodarstva in okolja; po potrebi povečanje zasebnih in tudi javnih naložb.
- **Ponudba in udeležba:** znatno povečanje ponudbe visokokakovostnih storitev izobraževanja odraslih, zlasti v zvezi z bralno, računsko in digitalno pismenostjo, ter povečanje udeležbe z učinkovitimi strategijami za ozaveščanje, usmerjanje in motivacijo, ki so usmerjene v skupine, ki najbolj potrebujejo pomoč.
- **Prilagodljivost in dostop:** razširitev dostopa s povečanjem razpoložljivosti učenja na delovnem mestu in z učinkovito uporabo IKT; vzpostavitev postopkov za ugotavljanje in vrednotenje znanj in spretnosti nizkokvalificiranih odraslih ter zagotavljanje zadostnih drugih priložnosti, ki bi vodile k priznanim kvalifikacijam iz evropskega ogrodja kvalifikacij za tiste brez kvalifikacij na četrti ravni.
- **Kakovost:** izboljšanje zagotavljanja kakovosti, vključno s spremljanjem in oceno učinka, izboljšanje začetnega in stalnega izobraževanja pedagogov za odrasle ter zbiranje potrebnih podatkov o potrebah, da bi se ponudba učinkovito usmerjala in snovala.

⁽²⁾ UL C 155, 8.7.2009.

⁽³⁾ UL C 324, 1.12.2010, str. 5.

⁽⁴⁾ UL C 372, 20.12.2011, str. 1.

Sklepi Sveta o zmanjšanju osipa in spodbujanju šolskega uspeha

(2015/C 417/05)

SVET EVROPSKE UNIJE –

GLEDE NA

- cilj strategije Evropa 2020 na področju izobraževanja, da se povprečna evropska stopnja mladih osipnikov ⁽¹⁾ do leta 2020 zniža na manj kot 10 % ⁽²⁾,
- sklepe Sveta z dne 12. maja 2009 o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju („ET 2020“) ⁽³⁾,
- skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ⁽⁴⁾,

OB UPOŠTEVANJU

- priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽⁵⁾,
- sklepov Sveta z dne 11. maja 2010 o socialni razsežnosti izobraževanja in usposabljanja ⁽⁶⁾,
- sklepov Sveta o predšolski vzgoji in varstvu: zagotovimo vsem našim otrokom najboljši izhodiščni položaj za življenje v jutrišnjem svetu ⁽⁷⁾,
- priporočila Sveta iz leta 2011 o politikah za zmanjševanje osipa ⁽⁸⁾, zlasti priloženega okvira politike, in njegovega poziva državam članicam, naj zagotovijo, da bodo do konca leta 2012 vzpostavljene celovite politike na področju osipa, ki bi zajemale ukrepe preprečevanja in intervencijske ukrepe, pa tudi kompenzacijske ukrepe,
- resolucije Evropskega parlamenta z dne 1. decembra 2011 o zmanjševanju šolskega osipa ⁽⁹⁾,
- priporočila Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mladino ⁽¹⁰⁾,
- pariške izjave z dne 17. marca 2015 o spodbujanju državljanstva in skupnih vrednot svobode, strpnosti in nediskriminacije z izobraževanjem,

TER GLEDE NA

- simpozij luksemburškega predsedstva z naslovom Po načrtani poti – zmanjševanje osipa in spodbujanje šolskega uspeha, ki je bil 9. in 10. julija 2015 v Luxembourg in je na razpravo o tej pomembni temi privabil predstavnike s področij oblikovanja politike, raziskav in praktičnega dela z vseh koncev Evrope,
- konferenco luksemburškega predsedstva o raznolikosti in večjezičnosti v predšolski vzgoji in varstvu 10. in 11. septembra 2015 v Luxembourg,
- končno poročilo, ki ga je tematska delovna skupina ET2020 za preprečevanje osipa pripravila za leto 2013, in politična sporočila Delovne skupine za šolsko politiko za leto 2015,
- poročilo tematske delovne skupine ET 2020 za predšolsko vzgojo in varstvo za leto 2014, v katerem so predlagana ključna načela za kakovostni okvir na tem področju –

⁽¹⁾ Delež prebivalstva med 18. in 24. letom, ki ima le nižjo srednješolsko izobrazbo ali manj in ni več v sistemu izobraževanja ali usposabljanja (Eurostat/Raziskava o delovni sili).

⁽²⁾ EUCO 13/10, PRILOGA I, četrta alineja (str. 12).

⁽³⁾ UL C 119, 28.5.2009, str. 2.

⁽⁴⁾ Glej stran 25 tega Uradnega lista.

⁽⁵⁾ UL L 394, 30.12.2006, str. 10.

⁽⁶⁾ UL C 135, 26.5.2010, str. 2.

⁽⁷⁾ UL C 175, 15.6.2011, str. 8.

⁽⁸⁾ UL C 191, 1.7.2011, str. 1.

⁽⁹⁾ UL C 165 E, 11.6.2013, str. 7.

⁽¹⁰⁾ UL C 120, 26.4.2013, str. 1.

MENI NASLEDNJE:

Na polovici izvajanja strategije Evropa 2020 in strateškega okvira ET 2020 ter štiri leta potem, ko je Svet sprejel priporočilo o politikah za zmanjšanje osipa ⁽¹⁾, je napočil čas za oceno doseženega napredka ter pregled, utrditev in izboljšanje ukrepov za zmanjšanje tega pojava in spodbujanje šolskega uspeha pri vseh učencih.

Odkar je Svet leta 2011 sprejel priporočilo v zvezi z osipom, je bilo več prejšnjih ugotovitev o njem izpopolnjenih in dopolnjenih na podlagi medsebojnega učenja in izmenjave dobrih praks med državami članicami ter z nadaljnjimi raziskavami in natančnimi analizami politik, sprejetih na nacionalni ravni. Zaradi ključnega cilja strategije Evropa 2020 glede osipa je to vprašanje še vedno v ospredju nacionalnih političnih programov, poleg tega pa je ta cilj pripomogel k reformam v izobraževanju.

Čeprav je bil v zadnjih letih pri zmanjšanju stopnje osipa dosežen znaten napredek, še vedno preveč učencev prezgodaj prekine izobraževanje ⁽²⁾. Med državami članicami in tudi znotraj njih še vedno obstajajo ogromne razlike, celovite strategije, za katere se je Svet zavzemal v priporočilu iz leta 2011, pa se v številnih državah še vedno ne izvajajo.

EU in države članice zato priznavajo, da si je treba še naprej dejavno prizadevati, da se doseže in po možnosti celo preseže cilj strategije Evropa 2020;

POUDARJA NASLEDNJE:

1. Osip je praviloma posledica vrste medsebojno odvisnih osebnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih dejavnikov ter dejavnikov, ki se nanašajo na izobrazbo, spol in družino, ter je povezan s prikrajšanostjo na več področjih, ki pogosto izvira iz zgodnjega otroštva. Precej bolj so prizadete skupine z nižjim socialno-ekonomskim položajem, stopnje osipa pa so zlasti zaskrbljujoče pri nekaterih skupinah, na primer pri otrocih iz migrantskih družin (vključno z novimi priseljenci in otroki, rojenimi v tujini), otrocih iz romskih družin in otrocih s posebnimi učnimi potrebami.
2. Ustroj in kakovost izobraževalnih sistemov prav tako močno vplivata na sodelovanje in uspešnost učečih, medtem ko lahko nekateri sistemski dejavniki negativno vplivajo na učni napredek. Poleg tega se lahko učeči zaradi dejavnikov, kot so neugodno šolsko vzdušje, nasilje in ustrahovanje, učno okolje, v katerem se učeči ne čutijo spoštovane ali cenjene, metode poučevanja in učni načrti, ki morda niso vedno najbolj ustrezni, nezadostna podpora učečim, pomanjkljivo karierno izobraževanje in usmerjanje ali slabi odnosi med učitelji in učenci, odločijo za prezgodnjo opustitev izobraževanja.
3. V naših vse bolj raznolikih družbah morajo deležniki v izobraževanju in drugi deležniki nujno poiskati vključujoče in usklajene odgovore, ki bodo usmerjeni v širjenje skupnih vrednot, kot so strpnost, medsebojno spoštovanje, enake možnosti in nediskriminacija, pa tudi v spodbujanje družbene integracije, medkulturnega razumevanja in občutka pripadnosti.
4. Za preprečevanje marginalizacije in socialne izključenosti ter zmanjšanje nevarnosti ekstremizma in radikalizacije je ključno zagotoviti, da imajo vsi mladi enak dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja ⁽³⁾ ter možnost razvoja njihovega celotnega potenciala, ne glede na osebne dejavnike, dejavnike, povezane z družino ali spolom, družbenoekonomski položaj in življenjske izkušnje.
5. Zaključeno višje sekundarno izobraževanje ali poklicno izobraževanje in usposabljanje pogosto velja za minimalni vstopni pogoj za uspešen prehod iz izobraževanja na trg dela ter za sprejem na naslednje stopnje izobraževanja in usposabljanja. Za tiste, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, obstaja večje tveganje brezposelnosti, revščine in socialne izključenosti, zato vlaganje v spodbujanje učnih dosežkov mladih lahko pripomore k prekinitvi kroga prikrajšanosti in medgeneracijskega prenosa revščine in neenakosti;

⁽¹⁾ Združeno kraljestvo je glasovalo proti temu priporočilu.

⁽²⁾ V skladu s podatki iz leta 2014 je izobraževanje in usposabljanje brez zaključenega višjega sekundarnega programa prekinilo 11,1 % oseb v starosti od 18 do 24 let (tj. približno 4,4 milijona mladih). (Vir: Eurostat (Raziskava o delovni sili), 2014).

⁽³⁾ Za namene teh sklepov je s pojmom „vključujoče izobraževanje“ mišljena pravica vseh do kakovostnega izobraževanja, ki ustreza temeljnim izobraževalnim potrebam in bogati učeče.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI IN V SKLADU Z NACIONALNIMI OKOLIŠČINAMI:

1. dejavno izvajajo priporočilo Sveta iz leta 2011 o politikah za zmanjševanje osipa, zlasti tako, da:
 - (a) nadaljujejo proces razvijanja in izvajanja celovitih strategij – ali njim enakovrednih, integriranih politik, ki vključujejo z dokazi podprte ukrepe za preprečevanje ter intervencijske in kompenzacijske ukrepe –, ki so usklajeno vgrajene v visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje ter črpajo iz trajne politične zavezanosti z močnim poudarkom na preprečevanju;
 - (b) zagotovijo dejavno udeležbo in dolgoročno sodelovanje med deležniki z vseh zadevnih področij (zlasti izobraževanja in usposabljanja, zaposlovanja, gospodarskih in socialnih zadev, zdravstva, stanovanjske politike, mladine, kulture in športa) na vseh ravneh, na podlagi jasno opredeljenih vlog in odgovornosti ter s tesnim usklajevanjem;
2. poleg kazalnika EU za osip preučijo možnosti za razvoj ali izboljšanje nacionalnih sistemov za zbiranje podatkov, s katerimi se redno zbirajo raznovrstne ⁽¹⁾ informacije o učečih, zlasti tistih, pri katerih obstaja tveganje, in mladih osipnikih. S takšnimi sistemi, ki pokrivajo vse ravni in vrste izobraževanja in usposabljanja ter so v celoti usklajeni z nacionalno zakonodajo o varstvu podatkov, bi lahko:
 - (a) omogočili redno spremljanje izobraževalnega napredka, da bi zgodaj odkrili in prepoznali učeče, pri katerih obstaja nevarnost zgodnje opustitve šolanja;
 - (b) pripomogli k določitvi meril in kazalnikov za ugotavljanje izobrazbene prikrajšanosti;
 - (c) pripomogli k razumevanju razlogov za osip, tudi z zbiranjem mnenj učečih;
 - (d) olajšali dostopnost podatkov in informacij na različnih ravneh politike ter njihovo uporabo pri usmerjanju in spremljanju razvoja politike;
 - (e) zagotovili podlago za razvoj učinkovitega usmerjanja in podpore v šolah z namenom preprečevanja osipa ter sprejetja ukrepov za spremljanje mladih, ki so predčasno opustili izobraževanje in usposabljanje;
3. po potrebi razmislijo o določitvi ambicioznejših nacionalnih ciljev za zmanjšanje osipa, zlasti če so dosedanje cilje že dosegle;
4. ugotovijo, v katerih šolah ali lokalnih okoljih sta nevarnost osipa in stopnja izobrazbene prikrajšanosti še posebno visoki ter katerim bi morda lahko namenili dodatno podporo ali sredstva;
5. si po potrebi prizadevajo za reformo izobraževalnih sistemov, z upoštevanjem celotnega spektra izobraževanja in usposabljanja, vključno z neformalnim učenjem in ob upoštevanju vloge mladinskega dela, da se okrepi strukturna, pedagoška, profesionalna kontinuiteta in kontinuiteta učnih načrtov, olajšajo prehodi, preprečita segregacija in neenakost v izobraževalnih sistemih ter spodbujajo ukrepi, s katerimi bi učečim pomagali doseči napredek in učni uspeh ter jih motivirali, da zaključijo svoje izobraževanje;
6. zagotovijo splošen in enak dostop do cenovno dostopne, visokokakovostne predšolske vzgoje in varstva. Kognitivne in nekognitivne veščine, ki se razvijajo v okviru predšolske vzgoje in varstva, lahko otrokom pomagajo, da sprostijo svoj potencial v celoti, in jim dajo osnovo za življenje in uspeh v šoli. Strukture predšolske vzgoje in varstva bi morale spodbujati tudi k dejanski usvojitvi učnega jezika (oziroma jezikov) ob spoštovanju kulturne in jezikovne raznolikosti. Razvoj občutka pripadnosti ter oblikovanje varnih in zanesljivih odnosov od zgodnjega otroštva sta odločilna za nadaljnje šolanje in razvoj otrok;

⁽¹⁾ Raznovrstne informacije predvsem o:

- starosti, pri kateri pride do prekinitve izobraževanja in usposabljanja,
- povezavi med osipom in izostajanjem od pouka,
- razlikah med osipniki glede na spol, šolsko uspešnost ali doseženo stopnjo izobrazbe,
- socialno-ekonomskem položaju ali približku tega, kot so informacije o soseščini,
- ozadju in/ali maternem jeziku učečega.

7. spodbujajo in podpirajo kooperativne pristope (celosten pristop do izobraževanja) za zmanjšanje osipa na lokalni ravni, na primer:
- (a) tako, da šolam prepustijo več odločanja o vprašanjih, ki so povezana z upravljanjem, učnimi načrti in delovnimi metodami, tudi ob večji avtonomiji, kar pa pomeni tudi dejansko odgovornost;
 - (b) z ustreznimi odprtimi in preglednimi mehanizmi zagotavljanja kakovosti ter procesi načrtovanja in izboljšanja na šolah, ki se določijo in izvajajo z dejavnim sodelovanjem celotne šolske skupnosti (vodstvo šole, učiteljsko in neučiteljsko osebje, učeči, starši in družine);
 - (c) z učinkovitimi partnerstvi in medsektorskim sodelovanjem med šolami in zunanjimi deležniki, vključno z različnimi strokovnjaki, NVO, podjetji, združenji, mladinskimi delavci, lokalnimi oblastmi in službami ter drugimi predstavniki skupnosti v širšem pomenu ter skladno z lokalnimi okoliščinami;
 - (d) s sodelovanjem med šolami različnih vrst in ravni na istem območju ter mreženjem in vzpostavljanjem večpoklicnih učnih skupnosti na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, s čimer bi spodbudili izmenjavo dobrih praks;
 - (e) z odličnostjo v šolskem upravljanju in vodenju, na primer z izboljšanjem postopkov zaposlovanja in možnosti stalnega strokovnega izpopolnjevanja za vodstvene šolske delavce;
 - (f) s kulturo podpore in sodelovanja med učenci, starši, družinami in šolskim osebjem, da bi utrdili poistovetenje mladih s šolskim sistemom, povečali njihovo motivacijo za učenje in jih spodbudili, da sodelujejo pri postopkih skupnega odločanja;
 - (g) s podporo šolam pri vzdrževanju stikov z vsemi starši in družinami izven okvira formalnih obveznosti sodelovanja ter pri oblikovanju kulture medsebojnega zaupanja in spoštovanja, ki bo pri starših in družinah vzbudila občutek, da so v šoli dobrodošli in vključeni v učne procese svojih otrok;
 - (h) z mehanizmi za zgodnje odkrivanje demotiviranosti, na primer rednih odsotnosti ali vedenjskih težav;
 - (i) s sistematičnimi okviri za podporo učečim, za katere obstaja tveganje zgodnje opustitve šolanja, vključno z mentorstvom, svetovanjem in psihološko podporo, pa tudi z možnostjo dodatne podpore učečim, katerih materni jezik ali jeziki niso učni jeziki;
 - (j) z zagotavljanjem široke ponudbe dostopnih obšolskih in izvenšolskih dejavnosti, na primer v zvezi s športom, umetnostjo, prostovoljstvom ali mladinskim delom, ki lahko dopolnjujejo učne izkušnje ter izboljšajo vključenost, motivacijo in občutek pripadnosti učečih;
8. ob siceršnjem spodbujanju visokih pričakovanj za vse učence in zagotavljanju njihovega dostopa do osnovnih spretnosti in znanja za kar najboljšo pripravo na prihodnost raziščejo možnosti za bolj individualizirane oblike poučevanja in učenja, tudi z digitalnimi viri, pri katerih bo učeči v ospredju, ter za uporabo različnih metod ocenjevanja, kot je formativno ocenjevanje ⁽¹⁾;
9. ob ustreznem upoštevanju institucionalne avtonomije zagotovijo, da učitelji, vodje usposabljanja, vodstvo šol, zaposleni v predšolski vzgoji in varstvu in drugo osebje v okviru začetnega izobraževanja učiteljev in stalnega strokovnega izpopolnjevanja pridobijo spretnosti, kompetence in osnovno znanje, potrebno za razumevanje in preprečevanje izobrazbene prikrajšanosti in morebitnih faktorjev tveganja, ki bi lahko privedli do demotiviranosti ali zgodnje opustitve šolanja. Takšne spretnosti, kompetence in znanje bi lahko vključevale tudi strategije za upravljanje razredov in raznolikosti ter tehnike za gradnjo odnosov, reševanje konfliktov in preprečevanje ustrahovanja, pa tudi karierno izobraževanje in usmerjanje;
10. zagotovijo, da imajo vsi učeči dostop do kariernega izobraževanja in usmerjanja, prožnejših izobraževalnih poti ter visokokakovostnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki je enakovredno splošnemu izobraževanju;
11. vsem mladim, ki so predčasno zapustili šolanje, omogočijo dostop do visokokakovostnih shem „druge priložnosti“ in drugih možnosti za ponovno vključitev v redno izobraževanje ter zagotovijo, da se znanje, spretnosti in kompetence, pridobljene na ta način, vključno z neformalnim in priložnostnim učenjem, potrdijo v skladu s priporočilom Sveta iz leta 2012 ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Za namene teh sklepov izraz „formativno ocenjevanje“ pomeni ukrepe, ki se uporabljajo za natančno določitev potreb učečih in kot del učnega procesa zagotavljajo pravočasne in stalne povratne informacije.

⁽²⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO POZIVA, NAJ:

1. kar najbolj izkoristijo možnosti, ki so na voljo v strateškem okviru ET 2020 in prek odprte metode koordinacije, vključno z možnostjo krepitev vzajemnega učenja, ter po potrebi z naročanjem raziskav in študij, da bi okrepili z dokazi podprto oblikovanje politik ter razvijali in razširjali primere uspešne politične prakse;
2. uporabijo možnosti financiranja, ki jih ponujajo instrumenti EU, kot so program *Erasmus+*, Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe ⁽¹⁾, da podprejo ukrepe, s katerimi naj bi zmanjšali osip – kot del celovitih politik – in spodbudili sodelovanje znotraj in izven šol;
3. na podlagi raziskav in vzajemnega učenja nadaljujejo ugotavljanje primerov najučinkovitejših praks sodelovanja na šolah in lokalni ravni, s katerimi bi ublažili izobrazbeno prikrajšanost, zmanjšali osip in zagotovili bolj vključujoče izobraževanje. Poleg tega naj zagotovijo obsežno razširjanje takšnih praks sodelovanja med šolskim osebjem in deležniki, zlasti prek skupnosti eTwinning in spletne strani *School Education Gateway*;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

1. še naprej spremlja razvoj v državah članicah in širi tozadevne informacije ter redno poroča o napredku pri uresničevanju cilja iz strategije *Evropa 2020* ter izvajanju strategij držav članic ali njim enakovrednih integriranih politik za preprečevanje osipa v okviru evropskega semestra in ureditve poročanja iz ET 2020, tudi v okviru pregleda izobraževanja in usposabljanja;
2. še tesneje sodeluje z raziskovalci, državami članicami, zadevnimi deležniki, mrežami in organizacijami, da podpre izvajanje nacionalnih politik in politik EU za preprečevanje osipa;
3. v dogovoru z državami članicami okrepi sodelovanje na tem področju z zadevnimi mednarodnimi organizacijami, kot je OECD;
4. bo pozorna na to, da mora biti poudarek pri načrtovanem vmesnem pregledu Erasmus+ še naprej na vključujočem izobraževanju in zmanjšanju osipa.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2015/1017 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2015 o Evropskem skladu za strateške naložbe, Evropskem svetovalnem vozlišču za naložbe in Evropskem portalu naložbenih projektov ter o spremembi uredb (EU) št. 1291/2013 in (EU) št. 1316/2013 (UL L 169, 1.7.2015, str. 1).

Sklepi Sveta o kulturi v zunanjih odnosih EU s poudarkom na kulturi v razvojnem sodelovanju

(2015/C 417/06)

SVET EVROPSKE UNIJE

1. OB OPOZARJANJU, da so Unija in njene države članice v členu 167(3) in (4) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) pozvane, naj podpirajo sodelovanje s tretjimi državami in pristojnimi mednarodnimi organizacijami na področju kulture, Unija pa, naj pri svoji dejavnosti na podlagi drugih določb Pogodb upošteva kulturne vidike, zlasti zaradi spoštovanja in spodbujanja raznolikosti svojih kultur;
2. OB POUJARJANJU, da je kultura v zunanjih odnosih EU, tudi v razvojnem sodelovanju, ena od prednostnih nalog iz evropske agende za kulturo ⁽¹⁾ in poznejših, v Svetu pripravljenih delovnih načrtov za kulturo ⁽²⁾ ter da je medsektorsko sodelovanje pomembno za večjo povezanost med raznolikimi politikami, kot je poudarjeno v več nedavno sprejetih sklepih Sveta ⁽³⁾;
3. OB UPOŠTEVANJU tega, da se v skladu s členom 208 PDEU politika Unije na področju razvojnega sodelovanja izvaja v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije ter da se politika razvojnega sodelovanja Unije in politike razvojnega sodelovanja držav članic med seboj dopolnjujejo in krepijo;
4. OB OPOZARJANJU na agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, ki so jo sprejeli Združeni narodi ⁽⁴⁾ in ki pri več ciljih vsebuje izrecna sklicevanja na kulturo, pa tudi na Sklepe Sveta z dne 16. decembra 2014 o agendi za obdobje po letu 2015, ki bo prinesla resnične spremembe ⁽⁵⁾, v katerih se priznava, da ima lahko kultura, vključno s svetovno kulturno dediščino in ustvarjalnim sektorjem, pomembno vlogo pri doseganju vključujočega in trajnostnega razvoja;
5. OB POUJARJANJU, da se EU opira na načela univerzalnosti, nedeljivosti ter medsebojne povezanosti in soodvisnosti vseh človekovih pravic, pa naj gre za državljanske, politične, ekonomske, socialne ali kulturne pravice ⁽⁶⁾;
6. OB OPOZARJANJU, da so EU in njene države članice pristopile k Unescovi Konvenciji o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005 in se tako zavezale njenemu izvajanju ter da sta v Konvenciji med drugim poudarjena nujnost vključitve kulture kot strateškega elementa v razvojne politike in načelo, da se kulturna raznolikost lahko zaščiti in spodbuja samo, če so zajamčene človekove pravice in temeljne svoboščine;

OB PREPRIČANJU, da mora biti kultura del strateškega in medsektorskega pristopa k zunanjim odnosom ter razvojnemu sodelovanju Unije zaradi njene precejšnje zmogljivosti za krepitev teh politik, saj prispeva k vzpostavitvi dolgoročnih odnosov na podlagi izmenjav med ljudmi, vzajemnega razumevanja, zaupanja in verodostojnosti;

OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU pristojnosti Evropske unije na eni in držav članic na drugi strani ter načela subsidiarnosti;

IZPOSTAVLJA NASLEDNJE:

Kar zadeva kulturo v zunanjih odnosih EU

7. Da bi uresničili potencial kulture, da postane pomemben del zunanjih odnosov, zgolj odsliskava raznolikosti evropskih kultur ne zadošča, temveč si je treba prizadevati za vzbujanje novega duha dialoščnosti, vzajemnega

⁽¹⁾ Potrjena z Resolucijo Sveta z dne 16. novembra 2007 o Evropski agendi za kulturo (UL C 287, 29.11.2007, str. 1).

⁽²⁾ Najnovejši med njimi je delovni načrt za področje kulture (2015–2018) (UL C 463, 23.12.2014, str. 4).

⁽³⁾ Najnovejši med njimi so Sklepi Sveta z dne 26. novembra 2012 o upravljanju na področju kulture (UL C 393, 19.12.2012, str. 8).

⁽⁴⁾ Na vrhu ZN o trajnostnem razvoju (od 25. do 27. septembra 2015 v New Yorku) je bila sprejeta agenda z naslovom „Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030“, ki vključuje sklop globalnih ciljev trajnostnega razvoja, ki bodo nadomestili razvojne cilje tisočletja: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁽⁵⁾ Dok. 16716/14.

⁽⁶⁾ Smernice EU o človekovih pravicah – svoboda izražanja na spletu in drugje (dok. 9647/14).

poslušanja in učenja, skupne gradnje zmogljivosti in globalne solidarnosti ⁽¹⁾, kot je priporočeno v pripravljalnem ukrepu za kulturo v zunanjih odnosih EU ⁽²⁾ ter poročilu o kulturi in zunanjih odnosih s Kitajsko ⁽³⁾.

8. Po drugi strani je treba bolj usklajevati prizadevanja za strateški evropski pristop, katerega cilj je dosledno in skladno vgrajevanje kulture v zunanje odnose EU ter ki prispeva h komplementarnosti dejavnosti Unije in dejavnosti njenih držav članic. Takšen pristop bi med drugim vključeval tematske in geografske prednostne naloge, stvarne cilje in rezultate, ciljne skupine, skupne interese in pobude, finančna sredstva, udeležbo državljanov ter načine izvajanja.
9. Strateški pristop na ravni EU bi omogočil tudi učinkovitejše reševanje trenutnih izzivov, kot so migracijska kriza, radikalizacija in ksenofobija, uničevanje in ogrožanje kulturne dediščine ter nedovoljena trgovina s predmeti kulturne dediščine.

Kar zadeva kulturo in razvojno sodelovanje

10. Spodbujanje usklajenosti politik je zaradi pomembne vloge, ki jo imajo države članice in EU na tem področju, pa tudi ob upoštevanju agende za trajnostni razvoj do leta 2030, ključnega pomena zlasti za razvojno sodelovanje.
11. Kultura je bistven sestavni del človeške, socialne, ekonomske in okoljske razsežnosti razvoja ter kot taka ključen element trajnostnega razvoja, saj:
 - lahko dinamični kulturni in ustvarjalni sektorji, vključno s kulturno dediščino, v partnerskih državah pripomorejo k zmanjšanju revščine, ker so pomembni spodbujevalci rasti, zaposlovanja, socialne kohezije in lokalnega razvoja,
 - imajo kultura, pa tudi spodbujanje in spoštovanje kulturne raznolikosti pomembno vlogo pri preprečevanju konfliktov, izgradnji miru ter spravi na konfliktnih in pokonfliktnih območjih,
 - medkulturni dialog spodbuja boljše razumevanje in omogoča tesnejša partnerstva med deležniki,
 - je neodvisni kulturni in medijski sektor eden od temeljnih pogojev za svobodo mnenja in izražanja, kulturno raznolikost, aktivno demokratično državljanstvo ter trajnostni demokratični razvoj,
 - sprejetje posebnih strategij za kulturo in razvojno sodelovanje vodi k učinkovitejšim in trajnostnejšim ukrepom v številnih sektorjih.
12. Kljub navedenemu bi bilo treba za celostno izkoriščanje velikega potenciala kulture za razvojno sodelovanje oblikovati celovitejši pristop, ki bi namesto enkratnih posegov zajemal vključevanje kulturne razsežnosti v razvojne programe in ustrezno dolgoročnejšo podporo kulturnim izvajalcem.
13. Takšen pristop bi lahko med drugim temeljil na naslednjih elementih:
 - priznavanju vrednosti kulture same po sebi in kot dejavnika razvojnega sodelovanja,
 - opredelitvi – na podlagi enotnega razumevanja skladnosti in doslednosti – praktičnih načinov vključevanja kulturne razsežnosti pri pripravi sektorskih razvojnih programov,
 - podpori strukturiranemu in dolgoročnemu razvoju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev v partnerskih državah, zlasti kar zadeva gradnjo zmogljivosti, upravljanje na področju kulture in sisteme za upravljanje intelektualne lastnine,
 - okrepitvi prizadevanj za zaščito in varovanje snovne in nesnovne svetovne kulturne in naravne dediščine,

⁽¹⁾ Tudi v skladu z Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 12. maja 2011 o kulturnih razsežnostih zunanjega delovanja EU.

⁽²⁾ Pripravljalni ukrep za kulturo v zunanjih odnosih EU, za katerega je pobudo dal Evropski parlament leta 2012, je bil izveden v letih 2012 in 2013 s ciljem podpreti stalno refleksijo o politiki in razvoj politike za krepitev vloge kulture v zunanjih odnosih ter spodbujati nadaljnje delo na tem področju. Zaključno poročilo je bilo objavljeno leta 2014: <http://cultureinexternalrelations.eu/main-outcomes/>.

⁽³⁾ Strategija za odnose med EU in Kitajsko na področju kulture: poročilo skupine strokovnjakov za kulturo in zunanje odnose – Kitajska (november 2012).

- promociji vloge izobraževanja pri spodbujanju pluralizma, nediskriminacije, strpnosti, pravičnosti, solidarnosti ter enakopravnosti med moškimi in ženskami,
 - določitvi realnega števila prednostnih smernic, ki jih je mogoče redno preverjati zaradi jasnega razumevanja rezultatov projektov ter njihovega prispevka k trajnostnemu razvoju in zmanjševanju revščine, pa tudi k socialni koheziji, rasti in zaposlovanju,
 - komplementarnosti med obstoječimi programi ter shemami in instrumenti financiranja Unije, držav članic in drugih akterjev, pa tudi, kadar je to ustrezno, povečanju priložnosti za podporo pobud na področju kulture v njih,
 - pristopu od spodaj navzgor, ki spodbuja prevzemanje odgovornosti na nacionalni in lokalnih ravneh ter vključuje partnerske države in vse deležnike, zlasti nevladne organizacije, civilno družbo in zasebni sektor.
14. Takojšen odziv bi bil še posebej pomemben ob upoštevanju prihodnjega uresničevanja in spremljanja ciljev trajnostnega razvoja iz agende do leta 2030 ⁽¹⁾, saj bi tako zagotovili zadostno upoštevanje kulture in njene vloge v tej zvezi.

ZATO POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ:

15. sodelujejo v *ad hoc* projektni skupini, ki bo delovala v Luxembourggu ter bo prispevala k pripravi konkretnega, na dokazih temelječega, skupnega in dolgoročnega pristopa h kulturi in razvojnemu sodelovanju.

Da bi omogočila usklajenost ukrepov med zadevnimi akterji na terenu, bo skupina zbirala in izmenjevala najboljše prakse na področju kulture in razvojnega sodelovanja ter preučevala empirične dokaze o vplivu kulture na razvoj.

Skupina se bo sestajala v začetnem obdobju 2016–2017, bo neformalne narave, sodelovanje v njej pa bo prostovoljno. Odprta bo za akterje tako iz kulturnega kot iz razvojnega sektorja, zlasti za države članice (še posebej trenutno in prihodnja predsedstva Sveta), Komisijo, Evropski parlament, zadevne mednarodne organizacije, ki delujejo na področju razvoja in kulture, partnerske države, zunanje partnerje, zlasti nacionalne kulturne inštitute EU (EUNIC), ter platforme civilne družbe in nevladnih organizacij.

Rezultati dela te skupine bodo predstavljeni zadevnim pripravljalnim telesom Sveta, zlasti tistim na področju kulture in razvojnega sodelovanja;

IN POZIVA KOMISIJO, NAJ:

16. okrepi kulturo kot posebno razsežnost delovanja v razvojnem sodelovanju;
17. skupaj z visokim predstavnikom Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko razvije in Svetu predstavi bolj strateški pristop h kulturi v zunanjih odnosih, ki bo temeljil na navedenih načelih in bi moral med drugim podpirati umetniško svobodo, svobodo kulturnega izražanja ter spoštovanje kulturne raznolikosti in dediščine.

⁽¹⁾ Zlasti ciljev številka 4 (cilj 4.7), 8 (cilj 8.9), 11 (cilj 11.4) in 12 (cilj 12.b).

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o spremembi delovnega načrta za področje kulture (2015–2018) v zvezi s prednostno nalogo o medkulturnem dialogu

(2015/C 417/07)

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA, SE –

OB OPOZARJANJU na sklepe Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu za področje kulture (2015–2018) ⁽¹⁾,

NA PODLAGI sklepov Evropskega sveta iz oktobra 2015 ⁽²⁾, v katerih je navedeno, da je reševanje migracijske in begunske krize skupna obveznost, za katero so potrebni celovita strategija ter odločna in dolgoročna prizadevanja v duhu solidarnosti in odgovornosti.

OB POUČENJANJU, da se je po tem, ko se poskrbi za najnujnejše potrebe migrantov in beguncev, treba osredotočiti na njihovo družbeno in gospodarsko vključevanje,

OB POUČENJANJU, da imata tudi kultura in umetnost vlogo pri procesu vključevanja beguncev, ki jim bo dodeljen status azilantov, saj jim lahko pomagata pri boljšem razumevanju novega okolja in njegovih povezav z družbeno-kulturnim ozadjem teh beguncev, kar bi prispevalo k oblikovanju bolj povezane in odprte družbe,

OB OPOZARJANJU, da medkulturni dialog lahko pripomore k tesnejšemu povezovanju posameznikov in narodov ter pomaga pri preprečevanju sporov in procesu sprave ⁽³⁾, ter da je v središču evropskega sodelovanja na področju kulture od leta 2002 in je trenutno ena od prednostnih področij delovnega načrta za področje kulture (2015–2018) –

STRINJAJO, da se glede na migracijsko in begunsko krizo in z namenom spodbujanja vključujoče družbe, ki temelji na kulturni raznolikosti, spremeni delovni načrt za področje kulture (2015–2018) s prilagoditvijo prednostnega področja D3a) o medkulturnem dialogu, in sicer:

Prednostna naloga D: Spodbujanje kulturne raznolikosti, kulture v zunanjih odnosih EU in mobilnosti

Evropska agenda za kulturo: *Kulturna raznolikost in medkulturni dialog (3.1), Kultura kot bistveni element v mednarodnih odnosih (3.3)*

Strategija Evropa 2020: *Trajnostna in vključujoča rast (prednostni nalogi 2 in 3), Uporaba instrumentov zunanje politike EU*

Ukrepi, ki jih izvaja(jo)	Teme	Instrumenti in delovne metode (po potrebi tudi medsektorske)	Pričakovani rezultati in okviren časovni razpored
Komisija/države članice	a. Medkulturni dialog Glede na migracijsko in begunsko krizo raziskati, kako lahko kultura in umetnost pomagata pri povezovanju posameznikov in narodov, krepiti njihovo sodelovanje v kulturnem in družbenem življenju ter spodbujati medkulturni dialog in kulturno raznolikost. Vzpostavljene bodo povezave z drugimi mrežami in podatkovnimi zbirkami za vključevanje na ravni EU ⁽¹⁾.	Odprta metoda koordinacije Strokovnjaki bodo preučili politike in obstoječe dobre prakse na področju medkulturnega dialoga ⁽²⁾, s posebnim poudarkom na vključevanju migrantov in beguncev v družbo prek umetnosti in kulture.	2016 Priročnik dobrih praks

⁽¹⁾ Kot je evropsko spletno mesto o vključevanju: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/pratiques-dintegration>

⁽²⁾ Seznam obstoječih politik in praks za spodbujanje kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga je vključen v poročilo o odprti metodi koordinacije v zvezi z vlogo javnih umetniških in kulturnih zavodov pri spodbujanju kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga iz leta 2014: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/201405-omc-diversity-dialogue_en.pdf.

⁽¹⁾ UL C 463, 23.12.2014, str. 4.

⁽²⁾ Dok. EUCO 26/15.

⁽³⁾ Sklepi Sveta o spodbujanju kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga v zunanjih odnosih Unije in njenih držav članic (UL C 320, 16.12.2008, str. 10).

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o pregledu Resolucije iz leta 2011 o zastopanju držav članic EU v odboru Svetovne protidopinške agencije (WADA) ter usklajevanju stališč EU in njenih držav članic pred srečanju WADA

(2015/C 417/08)

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC –

OB OPOZARJANJU NA:

Resolucijo Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o zastopanju držav članic EU v odboru Svetovne protidopinške agencije (WADA) ter usklajevanju stališč EU in njenih držav članic pred srečanju WADA, zlasti pa na dejstvo, da se bodo do 31. decembra 2015 pregledale izkušnje, pridobljene z uporabo te resolucije ⁽¹⁾;

OB UPOŠTEVANJU:

razprav, pri katerih so ministri za šport na neuradnem srečanju 6. in 7. julija 2015 v Luxembourggu izmenjali stališča o uporabi resolucije –

SE STRINJAJO, DA:

bi bilo treba ohraniti sistem zastopanja in ureditev usklajevanja, določena v resoluciji iz leta 2011.

PRIZNAVAJO, DA BI BILO TREBA OKREPITI NASLEDNJE ELEMENTE:

- predsedstvo Sveta bi se moralo bolj redno udeleževati sej Sveta Evrope (vključno s CAHAMA) in srečanj WADA,
- Komisija bi morala bolj sistematično prispevati k pripravam osnutka mandata EU o vprašanjih, ki so v pristojnosti EU,
- okrepiti bi bilo treba strokovno znanje v državah članicah in v sklopu predsedstva Sveta, na primer ob pomoči obstoječe neformalne mreže strokovnjakov,
- izboljšati bi bilo treba *ad hoc* usklajevalne sestanke in tovrstne sestanke na kraju samem ter priprave na „srečanja javnih organov“.

STRINJAJO SE, DA:

Svet in predstavniki vlad držav članic, ki se sestanejo v okviru Sveta, do 31. decembra 2018 še enkrat pregledajo izkušnje, pridobljene z nadaljnjo uporabo resolucije iz leta 2011, in razmislijo, ali je treba ureditev, ki jo določa ta resolucija, kakor koli spremeniti.

⁽¹⁾ UL C 372, 20.12.2011, str. 7.

Sklepi Sveta o spodbujanju motoričnih spretnosti otrok ter telesnih in športnih dejavnosti za otroke ⁽¹⁾

(2015/C 417/09)

SVET EU IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC –

I. OB OPOZARJANJU NA POLITIČNO OZADJE, KI JE PREDSTAVLJENO V PRILOGI, IN NA

1. Sklepe Sveta z dne 27. novembra 2012 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti ⁽²⁾, v katerih je izpostavljeno, da je „*telesna dejavnost zaradi svojih koristi v zvezi s preventivo, zdravljenjem in rehabilitacijo koristna v vseh starostnih obdobjih*“.
2. Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih ⁽³⁾, v katerem je Svet države članice pozval, naj oblikujejo medsektorske politike in celostne strategije, ki bodo zajemale šport, izobraževanje, zdravje, promet, okolje, urbanistično načrtovanje in druge ustrezne sektorje, in izpostavil, da je „*telesna vzgoja v šoli lahko učinkovito orodje za večjo ozaveščenost o pomenu zdravju koristnih telesnih dejavnosti, šole pa se lahko enostavno in učinkovito spodbujajo k izvajanju zadevnih dejavnosti*“.
3. Drugi delovni načrt Evropske unije za šport (2014–2017) ⁽⁴⁾, ki je bil sprejet 21. maja 2014 in v katerem so bili praksa okrepitve telesne dejavnosti za zdravje ter vzgoja in usposabljanje v športu opredeljeni kot prednostne teme sodelovanja EU na področju športa, ustanovljena pa je bila tudi skupina strokovnjakov za spodbujanje zdravju koristnih telesnih dejavnosti, katere naloga je priprava priporočil za spodbujanje telesne vzgoje v šolah, vključno z motoričnimi spretnostmi v zgodnjem otroštvu, in vzpostavljanje dragocenih stikov s športnim sektorjem, lokalnimi organi in zasebnim sektorjem.

II. OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA

4. Pomen igre in rekreacije v življenju vsakega otroka je mednarodna skupnost potrdila že dolgo nazaj. V Konvenciji ZN o otrokovih pravicah iz leta 1989 je v 31. členu izrecno navedeno, da „države pogodbenice priznavajo otrokovo pravico do počitka in prostega časa, do igre in razvedrila, primerne otrokovi starosti, in do prostega udeleževanja kulturnega življenja in umetnosti“. Vse dejavnosti za otroke, tudi športne dejavnosti in telesna vzgoja, se morajo vedno izvajati v skladu s Konvencijo ZN o otrokovih pravicah.
5. V smernicah EU o telesni dejavnosti ⁽⁵⁾ je poudarjeno, da so se dnevne navade mlajših otrok v zadnjih letih spremenile zaradi novih vzorcev preživljanja prostega časa (televizija, internet, videoigre, pametni telefoni itd.) in da so zato ti otroci vse manj telesno aktivni. Ta trend lahko pojasnijo tudi pomanjkanje časa ter družbene in proračunske omejitve, pa tudi sprememba življenjskega sloga ali pomanjkanje primernih športnih objektov v bližini domovanja. V smernicah EU je poudarjeno, da obstaja resna zaskrbljenost, da so telesna dejavnost otrok in mladih morda nadomestile bolj sedeče dejavnosti.
6. Čeprav so otroci na splošno nagnjeni k telesni aktivnosti, se je njihova telesna aktivnost v zadnjih dvajsetih letih zmanjšala. Ta sprememba sovпада s porastom stopenj prekomerne telesne teže, debelosti in zdravstvenih težav ali telesnih motenj v otroštvu, kot so kostno-mišična obolenja. V skladu z ocenami Pobude za nadzorovanje debelosti otrok (Childhood Obesity Surveillance Initiative – COSI), ki jo je pripravila Svetovna zdravstvena organizacija, je leta 2010 v EU približno ena tretjina otrok, starih od šest do devet let, kazala znake prekomerne telesne teže ali debelosti ⁽⁶⁾. To je zaskrbljujoč porast v primerjavi z letom 2008, ko naj bi bilo v skladu z ocenami takih otrok ena četrtnina ⁽⁷⁾. Stopnja prekomerne telesne teže in debelosti pri otrocih, mlajših od pet let, se je v industrializiranih

⁽¹⁾ V tem dokumentu „otroci“ pomeni otroke v starostni skupini od 0 do 12 let.

⁽²⁾ UL C 393, 19.12.2012.

⁽³⁾ UL C 354, 4.12.2013.

⁽⁴⁾ UL C 183, 14.6.2014.

⁽⁵⁾ Smernice EU o telesni dejavnosti: Ministri EU za šport so v sklepih predsedstva, sprejetih na neformalnem srečanju, pozdravili smernice EU o telesni dejavnosti: Priporočeni ukrepi politike v podporo zdravju koristnih telesnih dejavnosti (2008). http://ec.europa.eu/sport/library/doc/c1/pa_guidelines_4th_consolidated_draft_en.pdf

⁽⁶⁾ Akcijski načrt EU za obvladovanje debelosti pri otrocih 2014–2020 (http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/childhoodobesity_actionplan_2014_2020_en.pdf).

⁽⁷⁾ COM(2005)0637.

državah povečala z 8 % (leto 1990) na 12 % (leto 2010), do leta 2020 pa naj bi po pričakovanjih dosegla 14 % ⁽⁸⁾. Pomanjkanje telesne dejavnosti negativno vpliva tudi na zdravstvene sisteme in celotno gospodarstvo. Ocenjeno je, da se v EU približno 7 % nacionalnih proračunskih sredstev za zdravje vsako leto porabi za zdravljenje bolezni, povezanih z debelostjo ⁽⁹⁾.

7. Da bi preprečili te otroške zdravstvene in razvojne težave, je treba vse otroke (tudi invalidne) spodbujati k telesni dejavnosti. Leta predšolske vzgoje in varstva so pomembna, saj se takrat razvijejo ključne spretnosti. Otroci se med igro in telesno dejavnostjo učijo in uporabljajo spretnosti, ki jih bodo potrebovali skozi življenje. Ta učni proces, ki se imenuje razvoj motoričnih spretnosti, ni vedno samoumeven. Zato sta spodbujanje ozaveščenosti in ustvarjanje priložnosti za telesno dejavnost otrok nadvse pomembna.
8. Svetovna zdravstvena organizacija je nezadostno telesno dejavnost označila za četrti glavni dejavnik tveganja za prezgodnjo smrt in bolezni v svetu ⁽¹⁰⁾. Koristi telesne dejavnosti so dobro poznane. Telesna dejavnost je eden od najučinkovitejših načinov za preprečevanje nenalezljivih bolezni in boj proti debelosti, pa tudi za ohranjanje zdravega življenjskega sloga ⁽¹¹⁾. Vse več je tudi dokazov o pozitivnem vplivu športne dejavnosti na duševno zdravje in kognitivne procese ⁽¹²⁾.

Svetovna zdravstvena organizacija je v poročilih ⁽¹³⁾ navedla, da se z redno, zmerno do intenzivno športno ali telesno dejavnostjo ⁽¹⁴⁾ (vsaj 60 minut na dan za šoloobvezne otroke in tri ure za otroke v predšolski vzgoji in varstvu) ustvarja dolgoročna dovzetnost za telesno dejavnost, ki se v najstniški in odrasli dobi stopnjuje ⁽¹⁵⁾. Iz študij je tudi razvidno, da imajo otroci, ki se športno udeležujejo že zgodaj v otroštvu, boljši učni uspeh, manj vedenjskih in disciplinskih težav ter lahko dlje sledijo pouku kot njihovi vrstniki ⁽¹⁶⁾.

9. Izobraževalno okolje ima v tem smislu še posebej pomembno vlogo, saj se otroci v šoli telesno in športno udeležujejo. Zato šole in učitelji, pa tudi vzgojitelji v predšolski vzgoji in varstvu ter športnih klubih, spodbujajo telesno dejavnost otrok. Pomembno vlogo, kar zadeva otroke, igrajo tudi starši, družina in širša skupnost.
10. Strokovnjaki svetujejo, naj se primerna telesna dejavnost otrok, mlajših od 12 let, razvrsti po starostnih skupinah ⁽¹⁷⁾. Dejavnosti na ravni predšolske vzgoje in varstva ter osnovnošolski ravni vključujejo strukturirane in nestrukturirane dejavnosti, s katerimi lahko otroci razvijejo spretnosti, kot so tek, skakanje ali metanje.

⁽⁸⁾ www.toybox-study.eu

⁽⁹⁾ Akcijski načrt EU za obvladovanje debelosti pri otrocih 2014–2020.

⁽¹⁰⁾ Global Recommendations on Physical Activity for Health, WHO, 2010.

⁽¹¹⁾ Lee IM, Shiroma EJ, Lobelo F, Puska P, Blair SN, Katzmarzyk PT, Lancet Physical Activity Series Working Group. Effect of physical activity on major non-communicable disease worldwide: an analysis of burden of disease and life expectancy 2012 Jul. Lancet.

⁽¹²⁾ Strong, WB, RM Malina, CJR Blimkie, SR Daniels, RK Dishman, B Gutin, AC Hergenroeder, A Must, PA Nixon, JM Pivarnik, T Rowland, S Trost, F Trudeau (2005), „Evidence Based Physical Activity for School-Age Youth“, The Journal of Pediatrics, 146(6):732–737.

U.S. Department of Health and Human Services. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008. (<http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>).

Study of University Saint-Gallen conducted in 2011.

⁽¹³⁾ Global recommendations on Physical Activity for Health, World Health Organisation 2010 (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44399/1/9789241599979_eng.pdf).

U.S. Department of Health and Human Services. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008. (<http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>).

Study of University Saint-Gallen conducted in 2011.

⁽¹⁴⁾ e.g. Department of Health and Aging: National Physical Activity Guidelines for Australians. Canberra: Commonwealth of Australia; 2014 or UK Physical activity guidelines and National Health Service (NHS) in England: Physical activity guidelines for children (under five years) (<http://www.nhs.uk/Livewell/fitness/Pages/physical-activity-guidelines-for-children.aspx>).

⁽¹⁵⁾ G.J. Welk, J.C. Eisenmann, et J. Dolman, „Health-related physical activity in children and adolescents: A bio-behavioural perspective“, The handbook of physical education, eds. D. Kirk, D. Macdonald and M. O'Sullivan, London: Sage Publications Ltd., 2006, str. 665–684.

⁽¹⁶⁾ Physical Activity May Strengthen Children's Ability To Pay Attention <http://www.sciencedaily.com/releases/2009/03/090331183800.htm> and „The Association between school-based physical activity, Including Physical education and academic performance“ U.S. Department of Health and human Services July 2010 http://www.cdc.gov/healthyyouth/health_and_academics/pdf/pa-pe_paper.pdf

⁽¹⁷⁾ Kategorije, kot so predlagane v kanadskem konceptu dolgoročnega športnega razvoja (Long-Term Athlete Development).

11. Nekatere države članice so že pripravile različne nacionalne strategije, ki v različnem obsegu in zlasti v sodelovanju s športnim sektorjem in športnimi klubi ali zvezami spodbujajo razvoj motoričnih spretnosti pri mlajših otrocih ter telesne in športne dejavnosti pri otrocih, mlajših od 12 let ⁽¹⁸⁾.
 12. Skupina strokovnjakov za zdravju koristne telesne dejavnosti je junija 2015 v skladu s svojim mandatom predlagala sveženj priporočil za spodbujanje telesne vzgoje v šolah, vključno s spodbujanjem motoričnih spretnosti pri mlajših otrocih.
- III. POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE EU, NAJ:
13. Razmislijo o izvajanju medsektorskih politik, med drugim s sektorji za izobraževanje, mlade in zdravstvo, za spodbujanje telesnih dejavnosti in motoričnih spretnosti v zgodnjem otroštvu ter pri tem zlasti upoštevajo naslednja priporočila Skupine strokovnjakov za zdravju koristne telesne dejavnosti:
 - okrepitev zavedanja, da je obdobje pred predšolsko in šolsko vzgojo lahko priložnost za spodbujanje telesne dejavnosti otrok, zlasti z razvojem osnovnih motoričnih spretnosti in telesne sposobnosti,
 - obveščanje vseh deležnikov v šolah in izvenšolskih sektorjih (učitelji, trenerji, starši itd.) o pomenu razvoja telesnih in športnih dejavnosti, primernih za otroke,
 - vzpostavljanje povezav med šolami in zadevnimi organizacijami (športni, socialni in zasebni sektorji ter lokalni organi) za spodbujanje in večjo izbiro izvenšolskih dejavnosti,
 - spodbujanje šol, da vzpostavijo okvir sodelovanja s športnimi organizacijami in drugimi lokalnimi (nacionalnimi) ponudniki športnih dejavnosti, da se spodbujajo šolske in izvenšolske dejavnosti ter zagotovijo visokokakovostne in varne infrastrukture in oprema za telesno vzgojo in izvenšolske ali popoldanske dejavnosti; smernice za izvajanje lokalnih kampanj ozaveščanja,
 - razmislek o pobudah za spodbujanje lokalnih organov k ustvarjanju pogojev za razvoj aktivnega prevoza v šolo in iz nje.
 14. Spodbujajo in podprejo pobude za vse sodelujoče deležnike (učitelje, starše, šole, klube, vzgojitelje itd.) na ustreznih ravneh; tj. pobude, ki so namenjene spodbujanju ustreznih motoričnih spretnosti in telesnih dejavnosti.
 15. Spodbujajo ustrezno športno in telesno dejavnost od najzgodnejšega otroštva do predšolske vzgoje in varstva ter osnovne šole, prilagojeno posebnim potrebam in starosti otrok, ter zagotavljajo navodila učiteljem/vzgojiteljem.
 16. Spodbujajo ozaveščanje in zagotavljanje informacij na nacionalni, regionalni in lokalni ravni za povečanje zanimanja za motorične spretnosti in telesno vzgojo otrok.
 17. Spodbujajo starše, družino in širšo skupnost, naj se skupaj z otroki dejavno telesno udeležujejo na ustreznih mestih (npr. kolesarske steze in varna igrišča).
 18. Razmislijo o podpori pobud za izboljšanje športne infrastrukture za otroke, zlasti v izobraževalnih ustanovah, ter na lokalni ravni spodbujajo sodelovanje med šolami in športnimi klubi, kar zadeva zagotavljanje opreme in prostorov za otroke.

⁽¹⁸⁾ Na primer: Francija z večšportnimi zvezami (Ufolep, Usep) in enošportnimi zvezami (gimnastika ali plavanje) s posebnimi športnimi dejavnostmi za otroke, stare od 0 do 6 let. Na Nizozemskem so za malčke organizirani posebni tečaji gimnastike in plavanja. V okviru programa „Zdravo gibanje otrok/Kinder gesund bewegen“, ki je namenjen vzpostavljanju sodelovanja med športnimi klubi in otroškimi vrtci/osnovnimi šolami ter spodbujanju dejavnega življenjskega sloga, so v Avstriji organizirane športne dejavnosti za otroke, stare od dveh do deset let.

19. Razmislijo o omogočanju spodbud športnim organizacijam in klubom, šolam, izobraževalnimi ustanovam, mladinskimi centrom in drugim organizacijam skupnosti ali prostovoljnimi organizacijami, ki spodbujajo telesne dejavnosti za otroke.
- IV. POZIVAJO PREDSEDSTVO SVETA EVROPSKE UNIJE, DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V SKLADU S SVOJIMI PRISTOJNOSTMI:
20. Preučijo priporočila Skupine strokovnjakov za zdravju koristne telesne dejavnosti, ki so osnova za nadaljnje ukrepanje politike na ravni EU in držav članic, saj vsebujejo dejstva, podkrepljena z dokazi, in praktični prikaz prihodnjega ukrepanja.
21. V skladu s priporočili Skupine strokovnjakov za zdravju koristne telesne dejavnosti okrepijo sodelovanje med področji politik, pristojnimi za spodbujanje motoričnih spretnosti in telesne vzgoje otrok, zlasti med športom, zdravjem, izobraževanjem, mladino in prometom.
22. Razmislijo, da bi v evropskem tednu športa posebno pozornost namenili pobudam, ki podpirajo in spodbujajo šolske in izvenšolske športne dejavnosti.
23. Kjer je ustrezno, spodbujajo izvajanje nacionalnih sistemov spremljanja, študij ali ocen, da se ugotovijo stopnja telesne dejavnosti in navade otrok.
24. Razmislijo o tem, kako bi lahko v okviru prihodnjega dela na ravni EU bolj učinkovito obravnavali spodbujanje razvoja motoričnih spretnosti v zgodnjem otroštvu ter strategije za odvrčanje otrok od sedečega načina življenja.
25. Spodbujajo financiranje pobud, namenjenih motoričnim spretnostim in telesni vzgoji, iz obstoječih programov EU, kot je Erasmus+, ter iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov; in pozdravijo dodatne informacije o uporabi programov financiranja EU v korist športu, ki jih je predložila Komisija.
- V. POZIVAJO EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:
26. Spodbuja in podpre izmenjavo najboljših praks o motoričnih spretnostih in telesni vzgoji otrok v okviru EU.
27. V tesnem sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo izboljša zbirko podatkov z zbiranjem kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ⁽¹⁹⁾ o telesni dejavnosti, fizični pripravljenosti in udeležbi otrok v športu v predšolski vzgoji in varstvu ali šolah oziroma izven njih.
28. V sodelovanju s strokovnjaki in Svetovno zdravstveno organizacijo oblikuje smernice o telesni dejavnosti za otroke v predšolski vzgoji in varstvu, šolah in športnih klubih, ki bodo namenjene zlasti oblikovalcem politik, lokalnim organom, staršem, družini in širši skupnosti.
- VI. POZIVAJO ŠPORTNA GIBANJA, NAJ PREUČIJO NASLEDNJE MOŽNOSTI:
29. Ponudba različnih netekmovalnih športnih dejavnosti, ustreznih za otroke in ustrezno prilagojenih njihovi starosti, s katerimi bi izboljšali zdravje in osebni razvoj otrok.
30. Podpora organizaciji dejavnosti, ki spodbujajo šolske in izvenšolske športne dejavnosti ter motorične spretnosti v zgodnjem otroštvu, tudi v okviru evropskega tedna športa.

⁽¹⁹⁾ Na podlagi okvira spremljanja, opredeljenega v priporočilu Sveta o zdravju koristnih telesnih dejavnostih (26. november 2013).

31. Prispevek k vzpostavitvi tesnih partnerstev, oblikovanju skupnih ciljev in strategij komuniciranja z občinami in skupnostmi ter med drugim sektorji za izobraževanje, mlade in zdravje, katerih namen je boj proti sedečemu življenjskemu slogu s spodbujanjem športa v šolah in izven njih.
 32. Močnejša zavezanost spodbujanju pobud za športne in telesne dejavnosti, namenjene boju proti sedečemu življenjskemu slogu otrok v okviru partnerstev in sodelovanja z zasebnim in javnim sektorjem.
-

PRILOGA

Politično ozadje

1. Evropsko leto izobraževanja s športom (leto 2004), v okviru katerega je bila izpostavljena vloga športa v izobraževanju in opozorjeno na širšo družbeno vlogo športa.
2. Bela knjiga o športu z dne 11. julija 2007, ki jo je pripravila Evropska komisija ter v njej vztrajala pri pomenu telesne dejavnosti in navedla, da obdobja, ki jih posamezniki namenijo športnim dejavnostim v šolah ali na univerzah, prinašajo zdravstvene in izobraževalne koristi, ki jih je treba okrepiti ⁽¹⁾.
3. Strategija za Evropo glede vprašanj v zvezi s prehrano, prekomerno telesno težo in debelostjo, ki jo je Evropska komisija sprejela leta 2007 ⁽²⁾ in v kateri je pozvala k telesni dejavnosti, določila, da je treba prednost nameniti otrokom in nižjim družbenoekonomskim slojem, ter izpostavila, da je „*otročstvo pomembno obdobje, v katerem lahko posameznik pridobi navade zdravega vedenja in veščine, potrebne za vzdrževanje zdravega načina življenja. Šole igrajo v tem smislu ključno vlogo.*“ ⁽³⁾
4. Poročilo Evropskega parlamenta o vlogi športa v izobraževanju z dne 30. oktobra 2007 ⁽⁴⁾ in resolucija o vlogi športa v izobraževanju, ki jo je sprejel naknadno in ki „*poziva države članice in pristojne organe, naj zagotovijo, da se več pozornosti posveti zdravstvenemu razvoju v šolskih in predšolskih učnih programih s spodbujanjem določenih oblik telesne dejavnosti, primernih za to starostno skupino.*“
5. Sporočilo Evropske komisije o razvoju evropske razsežnosti v športu z dne 18. januarja 2011, v katerem je priznано, da je nujno „*podpiranje inovacijskih pobud v okviru Programa vseživljenjskega izobraževanja glede telesne dejavnosti v šoli*“ ⁽⁵⁾.
6. „Berlinska izjava“ (MINEPS V), sprejeta na konferenci ministrov za šport (28. do 30. maj 2013), v kateri je izpostavljen ključni pomen telesne vzgoje, s katero se otroci že na začetku učijo življenjskih spretnosti, razvijajo vzorce vseživljenjskega telesnega udejstvovanja in zdravega življenjskega sloga, in poudarjena pomembna vloga vključujočih izvenšolskih športnih dejavnosti v zgodnjem razvoju in pri vzgoji otrok in mladih.
7. Akcijski načrt EU za obvladovanje debelosti pri otrocih 2014–2020, ki ga je Evropska komisija začela izvajati leta 2014 ⁽⁶⁾. Evropska komisija je med osmimi ključnimi področji ukrepanja izpostavila spodbujanje bolj zdravega okolja, zlasti v šolah in predšolskih ustanovah, in spodbujanje telesne dejavnosti.

⁽¹⁾ COM(2007) 391 final.

⁽²⁾ COM(2007) 279 final.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/documents/nutrition_wp_en.pdf

⁽⁴⁾ A6-0415/2007.

⁽⁵⁾ COM(2011) 12 final.

⁽⁶⁾ 24. februar 2014 (posodobljeno 12. marca in 28. julija 2014).

